

Budapest

T. p.

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

NOVISZAD, 1933. évi március hó 17

Péniek

XIV. évfolyam

65. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Nem sikerült a leszerelési konferencia

A genfi leszerelési konferencia minden jel szerint közeledik eredménytelen befejezés felé. Másfél évi tanácskozás után arra a szomorú megállapításra kellett jutni, hogy a mai nemzetközi légkörben teljesen lehetetlen a lefegyverzés megvalósítása. Lényegében már véget is ért a genfi leszerelési konferencia és most csak formát keresnek, amelylyel szépíteni lehetne a nagy balsikert. Kétségtelen tény az, hogy a leszerelési konferenciával kapcsolatban nagy offenzívát indított meg a revizionista blokk.

MacDonald igyekezett ugyan még Genfben megvalósítani az európai hatalmak minisztereinek tanácskozását, ez azonban nem sikerült, mert Mussolini nem akart eljönni és maga helyett Aloizi bárót küldte el. Aloizi báró volt a tiranai paktum megteremtője és ezzel ő tette meg a kezdeményező lépést a két nagy latin nemzet, Olaszország és Franciaország eltávolodásához. Pertinax, az Echo De Paris cikkírója rávilágított Aloizi diplomáciai játékára, ami nem más, mint a reviziók kérdésének napirendre tűzése. Az Echo de Paris szerint Aloizi a vezető európai hatalmak konferenciáját akarta egybehozni. Az antirevizionista és rivizionista miniszterek a zöld asztalnál igyekeztek volna az ellentéteket kiküszöbölni. Aloizi elgondolása alapján ezen a konferencián a békeszerződések revízióján tárgyaltak volna. Ez a megbeszélés a béketárgyalások folytatása lett volna, vagy új békekongresszus előzmények nélkül. Ennek a tervnek azonban igen nagy hibái vannak. Elsősorban az, hogy Aloizi a tárgyalásról ki akarta rekeszteni az összes kisebb hatalmakat, amelyeket azonban végeredményben a legközelebb ről érintett volna az egész. Aloizi terve nyilvánvalóan Franciaország ellen irányul, mert ezen a konferencián az olasz-német revizionista blokkal szemben marámaradt volna, miután Nagybritannia eddigi diplomáciai magatartása alapján megtűve a közvetítő szerepet játszotta volna. Nyilvánvaló, hogy Franciaországnak el kellett volna utasítania ezt a kísérletezést, mert egy ilyen konferencián csak akkor vehetné részt, ha zsebében lenne az Anglia által aláírt defenzív paktum.

Franciaország a leszerelési konferencián tiszta helyzetet akart teremteni. Ez lesz ugyanis csak egyetlen eredménye a genfi konferenciának. Tisztázni kell az európai helyzetet, megállapítani a tényeket és rámutatni arra, hogy mi okozta a konferencia válságát. MacDonald ugyna még nem adott fel minden reményt és megbizta Benest, hogy keressen megfelelő formulát a konferencia elhalasztására, ugyanakkor ő Rómába utazik, hogy Mussolinét megpuhítsa. Lehet, hogy a béke biztosítása miatt erre szükség van, bár nem sok remény van arra, hogy MacDonald magáévá tenné Mussolini, ez pedig az angol miniszterelnök elképzeléseit. A genfi leszerelési konferencia tehát minden jel szerint véget ért anélkül, hogy a népek általános óhaját, a leszerelést megvalósította volna.

MacDonald miniszterelnök és Simon külügyminiszter ma este Rómába utazik

Daladier francia miniszterelnök Genfbe érkezett. — MacDonald tegnap előterjesztette az angol kormány leszerelési javaslatát. — Elnapolják a leszerelési konferenciát

Londonból jelentik: Tegnap este hivatalosan is közölte az angol külügyi hivatal, hogy MacDonald angol miniszterelnök és Simon külügyminiszter Rómába utazik. Az utazásról a jelentés ezeket mondja:

— MacDonald miniszterelnök és Simon külügyminiszter genfi tartózkodása alkalmat nyújt a találkozásra köztük és az olasz kormány feje között.

Ezt az alkalmat mindkét kormány örömmel üdvözölte.

Mussolini olasz miniszterelnök szíves hangu meghívást intézett MacDonalddhoz és Simon külügyminiszterhez, hogy utazzanak Rómába, mielőtt visszatérnének Angliába. Az angol miniszterelnök és külügyminiszter örömmel tesz eleget a meghívásnak és

péntek este Rómába utazik.

Balbo olasz légügyi miniszter valószínűleg Genovába elébe utazik az angol államférfiaknak, ahonnan olasz repülőraj kíséretében Rómába utaznak.

Az angol sajtó nagy fontosságot tulajdonít a két angol államférfi római utazásának. Kiemelik a két ország közti barátságot, a locarnoi szerződésben vállalt közös érdekeiket. Az angol és olasz államférfiak első megbeszélését a hét végére tűzték ki. A lapok szerint

Franciaországot is be akarják vonni a tanácskozásokba.

Genfben jelentik: A leszerelési értekezlet tegnap délutáni ülést nagy feszültség előzte meg. MacDonald angol miniszterelnök a tegnapi ülésen ismertette az angol leszerelési javaslatot. A javaslatot hétpeccetes titok gyanánt kezelték. Az angol miniszterelnök tegnap délelőtt tájékoztatta a javaslatról a német és francia megbízottakat. MacDonald beszédének meghallgatására

Daladier francia miniszterelnök is Genfibe érkezett.

A pályaudvaron MacDonald angol miniszterelnök várta, akivel a tegnap délelőtti folyamán a francia miniszterelnök hosszas tanácskozott. A megbeszélésre Simon külügyminisztert is bevonták.

Az angol javaslat egyesíteni igyekeznek a Hoover- és a francia r-szről javasolt valamennyi gyakorlati indítványt a leszerelés-

ről, biztonságról és újabb garanciaszerződések megkötéséről gondoskodik a Népszövetség alapokmányának szellemében. A javaslat felüli a baktérium és légiháború korlátozásokra vonatkozó javaslatokat, a jövőben kötbendő leszerelési szerződéseket, a német és olasz követeléseket a nehéz tűzérség, a nehéz harcokosik és egyéb támadójellegű eszközök, valamint a légibombázás megtiltására vonatkozó indítványokat.

MacDonald angol miniszterelnök tegnap délelőtt tanácskozást folytatott Paul Boncour francia külügyminiszterrel is, aki később Simon angol és Benes csehszlovák külügyminisztert kereste fel.

Római jelentés szerint az olasz lapok rendkívüli fontosságot tulajdonítanak MacDonald római látogatásának. A Popolo di Roma azt írja, hogy

a találkozás Európa új korszakának kezdetét jelentheti.

A Messaggero úgy véli, hogy MacDonald és Mussolini találkozása csak jó eredménnyel járhat.

Genfi népszövetségi körökben elterjedt hírek szerint MacDonald utjának legfőbb célja, hogy elhárítsa a leszerelési konferencia eredménytelen szétoszlását és ehhez kérje Mussolini támogatását. Az angol miniszterelnök ugyanis tudja, hogy a leszerelési konferencia végleges megkötése esetén Németország határozatlanul megkezdi a fegyverkezést, amit MacDonald mindenképpen meg akar előzni. MacDonald a támogatásért ajánlja Mussolininak közvetítését Olaszország és Franciaország közötti, a tengeri fegyverkezés paritásos arányának ügyében.

A genfi olasz delegáció körében azt hangsúlyozták, hogy a paritás kérdése másodrendű fontosságú Olaszország szemében. A közeledés előfeltétele, hogy

Franciaország hagyjon fel imperalista politikájával és a kelet-európai államok Franciaország céljai érdekében való megszervezésével.

Rómából jelentik, hogy Kánya Kálmán magyar külügyminiszter tegnap este 6 óra 50 perckor Rómába érkezett. A magyar külügyminiszter utjának célja tisztelő látogatás Mussolini olasz miniszterelnöknél.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó bizonyosra veszi, hogy

Hitler német kancellár is résztvesz a római, vagy strezai tanácskozáson

A Daily Mail megpendíti azt az eszmét, hogy a világ valamennyi keresztény államának képviselői jöjjenek össze Rómában és a pápa elnöklésével tanácskozzanak a háború veszedelmének kiküszöböléséről.

Párisi jelentés szerint a jobboldali sajtó rendkívül pesszimista hangon ír a római tanácskozásközösről.

Franciaország tekintélyének csorbulását jelenti a találkozó

— írják a lapok — és a német befolyás meg

erősödését. A mérsékeltabb irányzatú lapok a tanácskozás eredményének türelmes kivárását ajánlják.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter Genfből való elutazásakor újságírók előtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy az általános helyzet puskaporos ugyan, de

tulzást azt hinni, hogy a békeszerződésben lefegyverzett államok fegyverhez nyulnának, mert ez öngyilkosságukat jelentené.

Kijelentette még a magyar külügyminiszter, hogy Rómában gazdasági kérdésekről fog tárgyalni Mussolinival.

szédét, amelyben ismertette elgondolását a jugoszláv eszme kérdésében. A választások kérdésével foglalkozva rámutat arra, hogy ilyen választást nem kell többet rendezni, mert ez árt a kormány tekintélyének. A föderalizmusról szólva figyelmezteti őket, hogy ezt ne tévezzék össze a szeparatizmus-sal. Dr. Nikics Nikolának Úrek részéről történeti inzultálását elítélendőnek tartja, meg a lakosság egy része esetleg azt mondhatná, hogy a horvátokat ismét inzultálják. Kéri a vétkes képviselő szigorú megbüntetését. A költségvetést nem szavazza meg.

Dr. Kumanudi Koszta erre kijelenti, hogy Úreket már szigorúan megbüntette.

Dr. Sztojadinovics Miroszlav ismerteti a költségvetés előnyeit, majd Dosen Mirko támadja élesen a parlamenten kívüli ellenzék.

Dr. Krafft Sztéfán hosszú beszédben ismertette mezőgazdaságunk súlyos helyzetét, amit főleg a nagy adók okoznak. Példákkal illusztrálja a mezőgazdaság helyzetét. Az ország német polgárai mindig loyálisak voltak és jelentékeny adóalanyok úgy, hogy szociális és közoktatási természetű kéréseik teljesítését joggal várhatják. Hibáztatja azt, hogy a német tanítókat az ország belsejébe helyezik, helyettük pedig németül nem tudó tanítókat neveznek ki. Beszédét nem fejezhette be, mert délután négy órakor az elnök megvonta tőle a szót, tekintve azt, hogy az idő nagyon előrehaladt.

Dr. Szrskics Milán miniszterelnök nagy beszéde a parlamentben

Beogradból jelentik: A képviselőház tegnap ülésén a költségvetés általános vitájában utolsó szónokként Szrskics Milán dr. miniszterelnök szólalt fel, aki megállapítja, hogy a mai parlament nivója sokkal magasabb mint a régi parlamenté volt, amire az elhangzott beszédek nagy felkészültségéből lehet következtetni. Tagadja, hogy a földművestörvényt az ellenzék kezdeményezésére hozták és büszke arra, hogy azt a kormány kezdeményezéséből hozták meg. Bejelenti egyben, hogy a költségvetés letárgyalása után az agrárreform törvényre is sor kerül. Visszautasítja az ellenzéknek azt az állítását, mintha a kormány a pontációk kérdésében nem akarna választ adni, de ezt a választ a népképviselőben kell megadni, mert ha azon kívül adják meg, az a kormány tekintélyét csökkenti.

Hangsúlyozza, hogy a kormány feltétlenül konstruktív politikát folytat. Szemére vetették a kormánynak, hogy a pontációk ügyében nem volt elég érelyes, ez tévedés, a kormány felelősségre von mindenkit, aki a mi legszentebb vívmányainkat nem tartja tiszteletben. A pontációk különben ha semmit nem értek is el, azt megmutatták, hogy az ellenzék nem egységes. Veszély esetén azonban még azok az ellenzékiek is egységesek a haza megvédésében, akik most annak az ellenkezőjét bizonyították.

Dr. Nikics itt közbeszól: Akkor bocsásd szabadon Macseket és Korosceet!

A miniszterelnök ezután a szabadságjogok kiterjesztéséről beszél, majd bejelenti, hogy a községi választásokat hamarosan megtartják és azok a kormány erejét fogják bebizonyítani. Ugyancsak beszél a báni közigazgatások autonómiájának kiépítéséről, majd a sajtószabadság közeli kiterjesztéséről. Beszéde végén kitér a katolikus püspökök ismeretes pástorlevelére is és igen mérsékelt békülékeny hangon állapítja meg, hogy a katolikus püspökök körében is megváltozott azóta a hangulat és ép az első aláírók egyike ma már egészen másképpen beszél és ez teljesen kielégítő, miután ő is meggyőződött, hogy a katolikus püspöki kar többsége szintén a békülékenység alapján áll.

A miniszterelnök beszéde végén a költségvetés elfogadását kéri. A nagy tapssal fogadott beszéd után a képviselőház a költségvetést 246 szavazattal 21 ellenében általánosságban elfogadja.

A képviselőház általánosságban elfogadta a költségvetést

A képviselőket gyakran elragadja a szenvedélyük. — Régen voltak ilyen izgalmak a szkupstinában, minél a költségvetés tárgyalása alatt

A szkupstina most folyó költségvetési vitája bővelkedik izgalmas jelenetekben és olyan felszólalásokban, amelyek nagyon érdeklik az ország lakosságát. A költségvetést március végéig nemcsak a szkupstinának és a szenátusnak kell letárgyalni, hanem Ofelségének is szentesítenie kell és így érthető, ha a szkupstina hajnalig, sokszor reggelig tartó üléseken tárgyalja a kérdést.

A legtöbb képviselőnek fontos mondani valói vannak, ezek között is kitűnnek egyes beszédek tartalmuknál fogva. Így nagy felütést keltett a szerdai ülésen Sztanojevics Milutin beszéde, aki beszéde végén egy tréfiás esetet ad elő:

— A nép között, főleg Magyarország felé azt beszél, hogy háború lesz. En meg lepődtem: már tizenöt éve nem háboruzunk. Mi minden tíz esztendőben háboruztunk eddig. Törökország felbomlott, Ausztria felbomlott és még a harmadik is sorra jöhet. En japán konzul vagyok. Egy napon vagy tíz válogatott férfiu állított be hozzám, az egyik mint káplár, elébük állott és azt mondta: Konzul ur, azért jöttünk, hogy önkénteseknek jelentkezünk, Japánba akarunk menni. Azt válaszoltam nekik, hogy Japán igen nagy hatalom és nincs más segítségére szükségére. Akkor aztán azt mondták: — „Mindannyian Kinába megyünk“.

A mi népünkben ez úgy jön, mint valami gyümölcsérés: ideje a háboruszkodásnak, néznek, látják és ezt gondolják: Japán verekszik Kinában és mi nem verekszünk. Hát majd magunk ajánlkozunk (viharos derült-ség).

En elég hosszú ideig katona voltam — folytatja a szónok, — azt hiszem annyira felkészültek vagyunk, hogy mindenkit előírászerűen bevárhatunk, ahogy az öt törvényesen megilleti. Remélem, hogy a háborúról szóló hírek ezzel be is fognak fejeződni. Legyenek meggyőződve, hogy mindenkinek ég a talpa alatt a föld.

A szkupstina tegnapi ülése

A szerdai ülés esütörtökön reggel öt óráig tartott, ennek ellenére azonban már tegnap reggel fél kilenckor megnyitotta dr. Kumanudi elnök az ülést. Az első szónok Davies Glisa volt, aki után Tónics Tódor támadta Pribicevicsét, Korosceet és Macseket és kijelentette, hogy a legközelebbi választáskor Macsek hadserégnélküli tábornok marad. Szükségének tartja Oroszországgal és Bulgáriával a normális kereskedelmi viszony felvételét. Milosevics Gavro után Adzsics Anté katolikus lelkész a donyi-

miholyáci kerület képviselője beszélt a püspöki kar és a szokol közötti incidensről. Szükségének tartja az ország e két konstruktív intézménye közötti ellentétek kiegyenlítését.

Trkuly Sztanko után Preka Nikola szólalt fel ési gyekezett Superina deklarációjának állásfoglalását fejtegetni. A deklaráció egyforma jogokat és kötelezéseket követel minden jugoszláv állampolgár részére. Idézi dr. Sibeniknek, több miniszter jelenlétében a karlováci gyűlésen elmondott be-

Hatalmas orkán pusztított az Egyesült Államok déli részén

A forgószél 23 embert megölt, milliós károkat okozott

Newyorkból jelentik, hogy az Egyesült Államokban tegnap újabb elemi csapás pusztított. A délebben fekvő államokon óriási méretű forgószél pusztított. Az orkán mindent elsöpört ami útjába esett. Házakat döntött romba, fákat tépett ki tövestől, útját többszáz kilométer hosszúságban óriási pusztulás jelzi.

Legjobban Tenesse állam szenvedett az

orkántól. Minthogy a telefonösszeköttetés a déli államokkal megszakadt, az orkán pusztításáról eddig csak hozzávetőleges jelentések érkeztek.

Eddig huszonhárom halalos és kétszázötven sebesült áldozatról érkezett jelentés.

az anyagi kárt sokmillió dollárra becsülik.

Borzalmasan megcsönkített csecsemőhullát találtak Temerinben

A nyolchónapos csecsemőnek csak a feje és balkezének egy része maradt épen, a test többi részét a kutyák szétmarcangolták

Tegnap reggel Temerinben az 1802. számú házban, amely Tóth Péter tulajdona, borzalmas leletre bukkantak. A ház kertjében egy nyolc-hónapos csecsemő borzalmasan megcsönkített hulláját találták.

A csecsemő holttestét körülbelül 20 nappal ezelőtt temethették el a földbe, a hullát azonban a kutyák kikaparták és annyira szétmarcangolták, hogy csak a feje és balkezének egy része maradt épen.

A temerini csendőrség jelentést tett a szörnyű felfedezésről a noviszádi ügyészségnek, ahonnan délben bizottság szállt ki

Temerinbe a helyszíni szemle megejtése végett. A bizottság a csecsemő hulláját felboncolta annak megállapítására, hogy vajon a gyermek élve vagy meggyilkolt állapotban került a föld alá.

Az eset nemesak Temerinben, hanem Noviszádon és a környéken is hatalmas felháborodást és példátlan izgalmat keltett.

A csendőrség és a rendőrség teljes apparátussal nyomozást indított a bestiális büntető elkövetőjének felkutatására.

A nyomozás eredményét Temerinben és a környéken nagy izgalommal várják.

A milliós örökség társait keresi a szegény noviszádi szakács

Mikor jutnak örökségükhöz a belacrkvai Schmitz Sándorné rokonai

A Reggeli Újság évekkal ezelőtt ismertette már azt az örökösödési ügyet, amely közel három évtizede foglalkoztatja a vojvodinai bíróságokat. Belacrkván 1904. szeptember 16-án meghalt özvegy Schmitz Sándorné született Sztэфánovics Julianna állítólag végrendelet nélkül. Hagyatékát 33 millió dinárra becsülték és halála hírére tucat-számra jelentkeztek a rokonok. A bíróságnak hosszú kutatás után sikerült csak megállapítani, hogy kik a tulajdonképpeni törvényes örökösök. A belacrkvai törvényszék tizenkét örökös jogát igazolta és ezeknek ítélte az egész vagyont. Ezt az ítéletet jóvá hagyta a temesvári tábla és később a budapesti kuria is, egyuttal utasította a belacrkvai törvényszéket, hogy a megállapított arányban ossza szét az örökséget.

A belacrkvai törvényszék 1919. június 17-én hirdette ki a P. 14530-43. 1915-II. számú ítéletét, amely szerint az örökösök a következők: Popáné szül. Popovics Mária, Popáné szül. Popovics Agnes, Bartolomainé szül. Popovics Elena, Jankovics György, Jorgovicsné szül. Jankovics Zsófia, Gimbosné szül. Jankovics Draginja és Paunkovics György, anyai részről továbbá Sztэфánovics Péter, Sztэфánovics Julia, Sztэфánovics Virgíli, Sztэфánovics Kornél és özv. Frummer Sándorné szül. Sztэфánovics Erzsébet apai részről.

Időközben Sztэфánovics Péter és Virgíli, Reusz Sándor javára, Sztэфánovics Julia és Sztэфánovics Kornél pedig Szelényi Lajos javára lemondtak örökösödési jogukról, a-

mit a bíróság meg is ítélte.

Az örökség felosztására már meg volt a jogerős ítélet, amelyet azonban mindezt ideig nem lehetett végrehajtani. A belacrkvai törvényszék az 1919. június 17-én kihirdetett jogerős ítéletet még a mai napig sem tudta kikézbcsíteni az örökösöknek. Sztэфánovics Titusz, özv. Frummer Sándorné szül. Sztэфánovics Erzsébet jogutóda több ügyvédet bízott meg az ügy vezetésével, azonban még mindig nem nyert elintézt. Sztэфánovics Titusz közben megszerezte dr. Vázsonyi Vilmos egyik információs levelét, amelyben az a következőket írja:

— Ha a bíróságok bizonyos időn belül nem tudják az ítéletet a feleknek kikézbcsíteni, akkor az érdekelt felek kérhetik a bíróságtól, hogy azt a hivatalos közlönyben hirdesse ki és a perben érdekeltnek záros határidőn belül tudatni kell a bírósággal pontos címüket. Ezt a felhívást a hivatalos lapban háromszor meg kell ismételni és ha az érdekelt záros határidőn belül nem jelentkezik, úgy elveszítik a perben való igényüket.

Dr. Vázsonyi információs levele szerint, ha a bíróságok az ismeretlen helyen tartózkodó érdekeltet nem találják meg, akkor ügygondnokokat rendelhet ki azok részére.

Sztэфánovics Titusz Sándor (Noviszád, Zseljeznicska u. 4.) arra kéri az összes érdekelt feleket, akik még nem kapták kézhez a belacrkvai (volt fehértemplomi) törvényszék ítéletét, tudassák pontos címüket a belacrkvai törvényszékkel.

Mindenki aki ir, nem önmagának és önmagáért, hanem népének és népéért ir

Havas Károly érdekes cikke vezet be a Kalangya márciusi számát — Gazdag tartalommal jelent meg a Kalangya harmadik száma

Májusban már egy esztendeje lesz, hogy a jugoszláviai magyarság impozáns irodalmi folyóirata, a Kalangya megindult és az értékes irodalmi revü azóta hónapról hónapra növekedett értékben, szellemi tartalmában, de ugyanilyen arányban növekedett olvasóinak száma is. Az egy esztendő munkája alatt teljesen kialakult a jugoszláviai magyar könyvkiadás is, amely a havonta megjelenő Kalangyán kívül évi 16 magyar könyvet jelent meg.

Ennek a munkának az elvégzéséhez rengeteg öntudat, lelkesedés és hit kellett és ez meg volt Szenteleky Kornélban és társai-ban. Erről ir értékes és érdekes cikket „A magyar könyv” címen Havas Károly, a kitűnő jugoszláviai magyar publicista a Kalangya most megjelent márciusi számában. Havas leszögezi cikkében, hogy az irás fontos feladat, mert mindenki aki ir, nem önmagának és önmagáért, hanem népének és népéért ir. Csak annak az irásnak van jogosultsága, amely valamilyen formában és valamilyen célkitűzéssel a közösséget szolgálja. Ezt megtaláljuk a Kalangyánál és a vele kapcsolatos könyvtáraknál.

A lap gazdag tartalmából kiemeljük még a következőket: Farkas Geiza: A világ-gazdaság körül. Mirkovics Nikola—Müller Béla: Éva Imperatri. (Vers.) Lányi Viktor: Litánia. (Vers.) Dudás Kálmán: Levél Zoltán. (Vers.) F. C. Weisskopf—Csuka Zoltán: Adijok elmeséli az életét. (Könyvrészlet.) Négy délszláv költő Szenteleky Kornél és Csuka Zoltán fordításában. Radó Imre, a „Mélypont alatt” c. regényének folytatása. A Kisebbségi Kultura rovatban Tamás Lajos, a kitűnő szlovenszkoí magyar iró ir érdekes cikket a kisebbségi kultura feladatairól. A Láthatár rovatban Szirmay Károly Axel Munthe regényéről értekezik, Polácsi János Hegedüs Lóránt „Gr. Szechenyi István regénye és éjszakája”, valamint Prohászka Ottokár Soliloquia c. most megjelent naplójegyzeteiről számol be. Szenteleky Kornél Móríc Zsigmond „Rokonok” c. könyvét méltatja, Csuka Zoltán F. C. Weisskopf a „Zukunft im Rohbau” című könyvét ismerteti, míg Farkas Geiza Keyserling Südamerikanische Meditation című könyvéről ir.

A nívós és értékes folyóirat könyvpiacra nem kerül, megrendelhető a szubotícai kiadóhivatalban, Park Kralja Petra 11. Előfizetési ára egy évre 120, félévre 60 dinár. Mutatvány számot kívánságra szívesen küld a kiadóhivatal.

A noviszádi rendőrség hírei

A noviszádi rendőrség szerdán délelőtt 11 órakor letartóztatta Sztanojevics Nikola 28 éves kőművest, akit kerékpárlopással gyanúsítanak.

Szerdán este 7 óra tájban a rendőrség őrizetbevette Kiss Gyura 21 éves kéményseprőt és Kiss Fránja 27 éves lakatost, akik ittas állapotban verekedtek és a rendőrség egyik közegét is bántalmazták. Megindították ellenük az eljárást.

Tegnap reggel 4 órakor az egyik noviszádi vendéglőben letartóztatták Nenin Veszelinka 26 éves mosorini születésű mosónőt, aki ittas állapotban kihágást követett el, majd amikor a rendőrség ügynöke letartóztatta, 100 dinárral meg akarta őt vesztegetni. Megindították ellene az eljárást.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élel iszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc lószel” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszköz képez.

Seregszemle a világ népei között

Annyi sokféle emberfaj él a föld kerekén, hogy azokat csoportosítani, osztályozni azonos tulajdonságuk és származás alapján igen nehéz. A tudomány sokféle osztályozási tervvel próbálkozott már, amelyeknek részint a földrajzi elhelyezkedés, részint a nyelv, részint pedig a fizikai tulajdonságok és szokás volt az alapja. A modern etnológia főleg a jellemző fizikai vonások alapján osztályozza a földkerekség különböző fajait. A tudomány szerint fajnak nevezik az emberiségnek egy meghatározott csoportját, amely közös biológiai tulajdonságokkal rendelkezik. A biológiai hasonlóság jelentkezik a koponya alakjában, az arc jellegzetességében, a bőr színében, a haj színében és alakjában; ezenkívül azonos jellemző tulajdonságok mutatkoznak egy faj keretein belül, a csontok a testalkat elosztottságában és az arckifejezés sajátosságában. A legfeltűnőbb és a legáltalánosabb osztályozása a fajoknak a bőr színe alapján történik és ennek alapján az emberiséget öt főfajra szokás osztani, a fehér, fekete, vörös, sárga és barna fajra.

A főbb fajcsoportoknak alsóbb tagozatokra való osztályozásánál természetesen más fizikai jellemző sajátosságokat is igénybe kell venni. Ezek közül a legfontosabb a fej alakja, különösen pedig a koponya szélességének aránya, a fej teljes hosszához viszonyítva. Ezt az arányt, amelyet a tudomány „cephalicus index”-nek nevez, a következőképpen lehet megállapítani. Vegyük elő valakinek a kalapját, amelyet már régóta visel, amelynek formája tehát pontosan hozzáidomult a fej alakjához, mérjük le a szélességet a kalap belső peremén és szorozzuk meg százal. Ha az így kapott számot elosztjuk a fej hosszával, akkor hozzávetőlegesen megkapjuk a cephalicus indexet. Ha az eredmény eléri a 75-ös számot, vagy annál kevesebb, akkor a kalap viselőjének fejéről azt mondjuk, hogy dolichocephalic, vagyis hosszufejú; ha a szám 75 és 80 között van, akkor mesocephalic, vagyis középfejű; ha pedig a szám több mint 80, akkor brachycephalic, vagyis rövidfejű, másnéven kerekfejű.

Másik fontos jellemző vonása a fajoknak az arcszőg azonossága. Az arcszőget úgy állapíthatjuk meg, ha az arc legszélesebb pontjait összekötjük egyenes vonallal; vagyis a homloktól az arcsonthoz, onnan pedig le az ajkasonthoz legkiállóbb részéig, a fej profil-metszetét véve alapul. Ezeknek az ismérveknek, valamint más fizikai tulajdonságoknak az alapján a tudósok arra a megállapításokra jutottak, hogy Európa fehér néptörzsei három primitív fajból származnak: 1. A Földközi tengeri fajból, amely túlnyomóan hosszufejú, termetre meglehetősen kicsi, karesu, hajszíne sötét, az arcszín szintén sötét. 2. Az északi vagy teuton fajból, amely szintén hosszufejú termetre nézve nagyon magas, a hajszín szőke, a szem kék. 3. Az alpesi fajból, amely szélesfejű, közép- vagy kistermetű, szürkészemű, barnahaju és mérsékelt sötét arcszínű emberesaládok keveréke.

Európa népei tehát ennek az elméletnek az alapján három különböző faj vegyületekből származnak, amelyek egyenként külön-külön tiszta fajként eredetben sehol sem találhatók fel. A Skandináv országok és Németország északi része reprezentálja legnagyobb tisztaságában az északi vagy teuton fajt; a szláv népek és Svájc tipikus törzslakossága, valamint közép Franciaország az alpesi fajt; Spanyolország, Portugália, déli Franciaország, déli Olaszország és Görögország pedig a Földközi tengeri fajt.

Ezek és hasonló osztályozások, amelyek nagyjában fizikai azonosságokon alapultak, a tudományos felfogás szerint értékesebbek a régi osztályozásoknál, amelyek részben a származást, részben a nyelvet vették alapul. A gyakorlati élet azonban nem vetette el a régi osztályozást sem, amely a földrajzi elhelyezkedést és a bőr színét tette a csoportosítás közös nevezőjévé. Ezt véve figyelembe, az emberiség öt nagy csoportra osztható; ezek: 1. A fehér faj, a kaukázusi vagy fehér faj; 2. a fekete, vagy afrikai, vagy ethiopiai faj; 3. a sárga, ázsiai, vagy mongol faj; 4. a barna, maláj vagy polinéziai faj; végül 5. az amerikai vagy vörös faj. Ezt az osztályozást némelyek egyszerűsítik olyképpen, hogy a maláj és amerikai fajt besorozzák a mongolok közé.

A fajok fejlődésének és elterjedtségének igen érdekes adataira bukkanunk, ha azt kutatjuk, hogy

Az angol kormány visszahívja nagykövetét Moszkvából?

A londoni sajtó követeli, hogy nyílt tárgyaláson ítélkezzenek a letartóztatott angol alattvalók ügyében

Londonból jelentik: Az Anglia és Szovjetország között kitört diplomáciai konfliktus még nem fejeződött be. A szovjet hatóságok, mint ismeretes, hat angol mérnököt letartóztattak, de az angol kormány erőlyes fellépésére szabadonbocsátották őket. A vizsgálatot azonban folytatják ellenük, a mérnökök nem hagyhatják el Moszkvát.

Az angol lapok hevesen támadják

a szovjet kormányt és újabb sürgős felvilágosítást követelnek

elsősorban arról, hogy milyen bíróság és hol tárgyalja az angol állampolgárok ügyét? A lapok nyílt tárgyalást követelnek és hangsúlyozzák, hogy ha az incidens nem nyer elegendő elintézés, Anglia erőlyes rendszabályokhoz folyamodik, megszakítja a most folyó angol-orosz kereskedelmi tárgyalásokat és visszahívja moszkvai nagykövetét.

Ujra fellángolt a harc a kínai hadszíntéren

A kínaiak fontos stratégiai pontot foglaltak el a japánoktól

Pekingből jelentik: Tegnap ismét heves harc dult a kínai és a japán csapatok között, melynek során a kínaiak fontos stratégiai pontot foglaltak vissza a japánoktól nem messze a nagy faltól, a Jehol felé vezető úton.

A kínaiak ötszáz foglyot és 14 ágyut zsákmányoltak.

A japánok visszavonultak, de újabb megerősítéseket kapnak és újabb ellentámadásra készülnek. Pekingbe is nagyobb megerősítés érkezett.

Jettics Bogoljub külügyminiszter Genfben érkezett

A külügyminiszter részvesz a leszerelési értekezleten

Genfből jelentik: Jettics Bogoljub külügyminiszter, a leszerelési értekezleten részt vevő jugoszláv delegáció elnöke dr. Jovanovics Nikodije személyi titkára kíséretében tegnap Genfben érkezett.

A külügyminiszter először meghallgatta Fotics Konstantin a Népszövetség állandó delegátusának jelentését, majd érintkezésbe lépett a külföldi államok egyes nevesebb delegátusaival.

Vasárnap jelölik ki véglegesen a Fruskagora turistaegylet menedékházának helyét

A hatalmas, modern üdülőttelep építését rövidesen megkezdik

A Fruskagora turistaegylet elnöksége legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy vasárnap, március 19-én jelölik ki véglegesen azt a helyet, ahol az egyesület vénáci menedékházát felépítik. Az üdülőttelep hatalmas épület lesz, melyben a noviszádi és környéki kirándulók nagyszerű elhelyezést és kiszolgálást élvezhetnek.

Mint hogy az üdülőttelep megépítésének helye az egyesület valamennyi tagját érdekli, az elnökség módot kíván nyújtani arra, hogy a menedékhely kijelölését illetőleg a tagok is beleszólást nyerjenek. Eppen ezért ezúton is meghívja a Fruskagora tag-

jait, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor jelenjenek meg a vénáci autobuszmegállónál, ahonnan azután együttesen indulnak el az építkezés helyének kijelölésére.

A vasárnapi összejövetelre az autobuszcsoportok reggel 6 óra 30-kor és 8 óra 50 perckor indulnak Noviszádról. A vénáci állomásról délután 1 óra 30 perckor, 5 óra 30 és 7 óra 20 perckor indulnak az autobuszcsoportok Noviszád felé. Az autobusz viteldíja 12 dinár.

A vasárnapi összejövetelre közelebbi felvilágosítással a Putnik menetjegyiroda szolgál. A részvételt is ott kell bejelenteni.

milyen evolúción mentek keresztül az utolsó öt évszázad alatt, 1500-tól 1900-ig. A XV. század végén a fehér faj Európa területén kétféle négyzetmérföldnyi területet foglalt el, míg a föld többi részét — ötvenegymillió négyzetmérföldet (amely a sarkvidéket is magában foglalja) — a „színes” faj tartotta uralma alatt.

A 19. század végén a helyzet már lényegesen más volt. A földnek az a része, amelyet túlnyomóan fehér lakosság birtokolt, huszonkétféle négyzetmérföld volt, szemben a színesek harmincegymillió négyzetmérföld kivételével szintén a fehérek politikai ellenőrzése alatt áll. Végeredményben tehát a fehér faj, amely a földkerekség egész lakossá-

gának egy harmadát teszi csupán, a világ területének kilenczted részét uralma alatt tartja. Ezt a tényt az alábbi grafikonon illusztrálja:

Főleg a színesek által lakott terület. A fehérek ellenőrzése alatt 25.000.000 négyzetmérföld	Színesek uralma alatt 6.000.000 négyzetmérföld
Főleg fehérek által lakott terület 22.000.000 négyzetmérföld	

A Hitler kormány nem megy el többé a helyéről — mondotta a német propaganda miniszter

Nézeteltérés támadt Hitler kancellár és a birodalmi bank elnöke között

Berlinből jelentik: Hindenburg birodalmi elnök tegnap délelőtt hosszabb kihallgatáson fogadta Hitler birodalmi kancellárt, majd Luthert, a birodalmi bank elnökét. Luther kihallgatása általános feltűnést keltett, mert arra következtetnek, hogy

a Hitler kormány pénzügyi tervei tekintetében a kancellár és a birodalmi bank elnöke között nem jött létre a megegyezés.

Hindenburg elnök legújabb rendeletével megváltoztatta a német hadsereg hadizászlaját. A hadilobogó ezután fekete-fehér-piros lesz, közepén a vaskereszttel. Elmarad azonban a hadilobogón eddig használt fekete-piros-arany sarok, amelyet a köztársaság jelzésére használtak eddig a lobogón.

A hadilobogót megváltoztató rendelet indokolása kimondja, hogy a rendelet kifejezést akar adni a véderő és az újból megerősödött nemzet belső kapcsolatának, fel akarja hívni a német nép figyelmét arra, hogy a hazát és a jobb jövőt nemzeti érzés nélkül nem lehet kellőképpen szolgálni.

Göbbels propaganda miniszter tegnap a sajtó képviselői előtt ismertette az újonnan felállított minisztérium szervezetét és feladatát. A miniszter többek között ezeket mondotta:

— Ez a kormány nem megy el többé a helyéről, de elhatározott szándéka, hogy megmaradásához a széles néptömegek egyhangú hozzájárulását megszerzi.

A minisztérium célja, hogy a német népet zárt sorokban állítsa a kormány és a diadalmas nemzeti forradalom mögé. Ezután a minisztérium beosztását ismertette. A minisztérium arra törekszik, hogy a kormány intézkedéseit megmagyarázza és megérttesse. Ezt a munkát öt osztály látja el a rádió, a sajtó, a film, a színház és a népnevelés osztálya. Külön feladata a minisztériumnak az úgynevezett cselekvő propaganda.

A rendőrség tegnap nagyszabású raziát rendezett a schmargendorfi gyűléstelepen. A razzia alkalmával igencsak hitlerista egyenruhát koboztak el, azonkívül a nemzeti szocialista párt hamisított pecsétjeit.

Tizenegy embert letartóztattak, több teherkocsit megtöltött propagandairatot foglaltak le.

Hitler kancellár egyébként tegnap fogadta az 1936. évi berlini olimpia előkészítő bizottságát. A kancellár kijelentette, hogy a kormány teljes erővel támogatja a sport fejlesztését.

A megvesztegetéssel vádolt szentai kereskedőt felmentette a bíróság

Volt-e forgalomban ezüst pénz a múlt év márciusában?

A hatósági közeg megvesztegetésével vádolt Ehrenfeld Farkas 51 éves szentai kereskedő ügyét tárgyalta tegnap délelőtt a szuboticiai törvényszéken Radonics Szreten egyes bír. A vádirat szerint Ehrenfeld száz dinárral meg akarta vesztegetni Sztéfánovics Milán szentai rendőrt, amikor az a múlt év március 11-én szolgálati körútján úgy találta, hogy a kereskedő háza előtt a havat nem tisztogatták el.

Ehrenfeld Farkas a tegnapi tárgyaláson tagadta a terhére irt bűncselekményt. A kihallgatott két tanu sem igazolta, hogy a

megvádolt kereskedő elkövette volna a vesztegetést.

A bíróság kihallgatta Sztéfánovics rendőrt, aki megmaradt feljelentése mellett és kijelentette, hogy ezüst tiz dinárost kapott a kereskedőtől. Radonics bír. megjegyzésére, hogy abban az időben még nem is volt forgalomban ezüst pénz, a tanu nem tud kelő felvilágosítást adni.

A bíróság ezután meghozta ítéletét, amely szerint Ehrenfeld Farkast bizonyítékok hiányában felmenti a vád alól.

—o—

Tegnap délelőtt nagy tűz pusztított Szuboticán

Egy nádasház tefeje teljesen, a másiké félig égett le

Tegnap reggel kilenc óra tájban az ötödik körü Mihajlovics uca 11. számú nádás ház padlásáról füstöt láttak előtörni a szomszédok. Néhány pillanat múlva lángban állott az egész ház. A tűzről azonnal értesítették a tűzoltóságot, amely Kulundzsics Andrija vezetésével rövidesen a helyszínre érkezett. A Mihajlovics uca 11. számú ház, amely Hegedüs Miklós Kovács tulajdona, ekkor már hatalmas lángokkal égett. A tűz átharapódzott a szomszédos épületre is, amely Horák András

háza, a tűzoltóknak azonban sikerült a nádfedél felét megmenteni.

A tűz kitörésekor Hegedüs házában annak öt-éves és hat hónapos gyermekei voltak otthon, mivel a tulajdonos a Zorka gyárban dolgozik, felesége pedig a piacon tartózkodott. A tűzoltók betörték az ablakokat, behatoltak a házba és kimentették a két gyermeket. Miután egyik ház sem volt biztosítva, a kár tizenkétezer dinárra tehető.

Egy évi fegyházbüntetésre ítelt a noviszádi törvényszék egy loki zenészt, aki úgy fejbévágta haragosát, hogy az öt hónap múlva meghalt

A ítélet jogerős

A noviszádi törvényszék hármas büntető tanácsa tegnap délelőtt foglalkozott Disics Mija loki tamburás haláltokozó súlyos testi sértés bűnével. A vád szerint a múlt év október 16-án

Disics egy verekedés alkalmával léccel úgy fejbévágta Gájin Mitát, hogy az az ütések következtében agyrázkódást kapott. Az agyrázkódás következményeként a bal agyfélben vérömlés támadt, amely viszont a jobb láb és jobb kéz bénulását, hallási és beszédzavarokat idézett elő, majd Gájics 1933 február 22-én a sérülések következtében meghalt.

A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy önvédelemből ütötte meg Gájin Mitát, és hogy először ő támadt rá.

A bíróság több tanut hallgatott ki, majd meghozta ítéletét, amelyben

haláltokozó súlyos testi sértésben mondta ki bűnösnek Disics Miját és egy évi fegyházbüntetéssel sújtotta. Az ítélet jogerős.

Halálos végű magzat-elhajításért két év

Beeskerekről jelentik: A beeskereki törvényszék hármas büntető tanácsa Makszimovics Szvetisláv elnökle mellett, tegnap tárgyalta Gilezan Mária, 45 éves écskai asszony halálos végű magzatelhajítási bűnyűjét. Gileza Mária 1932 december 24 és 26-án tiltott műtétet hajtott végre Perin Mila, sztrajicsevói asszonyon, aki a második műtétbe belehalt.

A bíróság Gilezan Mária gondatlanságból okozott emberölés és magzatelhajítás bűntettében mondta ki bűnösnek és ezért kétévi szigorított fegyházra ítélte.

Élve ásták el a Temerinben megtalált csecsemőt

Temerinből jelentik: Lapunk más helyén beszámolunk arról, hogy Temerinben az egyik ház kertjében egy nyolchónapos csecsemő borzalmasan megcsontított hullájára akadtak. Tegnap délután a noviszádi törvényszék részéről Papricsics Milan vizsgálóbíró vezetésével bizottság jelent meg a helyszínen, ahol dr. Manojlovics községi orvos felboncolta a csecsemő hulláját és megállapította, hogy a gyermeket élve ásták el.

A nyomozást a legnagyobb erellyel folytatják a lehetetlen gonosztevő felkutatására.

Két határátlépőt lelőttek Szubotica közelében

A két halott személyazonosságát nem tudták megállapítani

Tegnap éjszaka Szubotica határában a határőr észrevette, hogy két egyén át akart szökni a határon. Többször felszólította őket megállásra, miután azonban ezek folytatták útjukat, a határőr fegyverét használta és mindkét határátlépőt lelőtte. Az esetről jelentést tettek a szuboticiai katonai és törvényszéki hatóságoknak. Tegnap délelőtt egy egyes bizottság ki is szállt a határra és megállapították, hogy két 25—28 év körüli fiatalembert ért a határőr golyója. A halottak személyazonosságát nem tudták megállapítani, mivel semmiféle igazoló irás nem volt náluk. A vizsgálóbíró elrendelte a két holttest felboncolását.

—o—

Március

19-én

Katolikus Olvasókörben, Dudarszka u. 18., vasárnap délután 6 órai kezdettel

kultúrelőadás

Dr. VILT VILMOS egészségügyi előadása

filmmel, szavatokkal, ének- és zeneszámokkal

Belépti díj nincs

Belépti díj nincs

A csehszlovák pártok vezetői kérdést intéztek Bradács hadügyminiszterhez, hogy a csehszlovák hadsereg akcióra készen áll-e?

A hadügyminiszter kijelentése szerint a csehszlovák hadseregnek nincsenek agresszív szándékai de bizik ellentálló erejében

Prágából jelentik: A képviselőház hadügyi bizottságában tegnap a csehszlovák pártok vezetői kérdést intéztek Bradács hadügyminiszterhez, hogy a feszült külpolitikai helyzetre való tekintettel a csehszlovák hadsereg akcióra készen áll-e? Bradács hadügyminiszter kijelentette, hogy a csehszlovák hadseregnek semmiféle agresszív szándéka sincsen és azért létezik, hogy a cseh-

szlovák államot és a csehszlovák demokráciát bármikor megvédje. A hadseregpáncsnokság gondoskodik arról, hogy a csehszlovák köztársaság megvédésének valamennyi feltétele teljesítve legyen. Bradács nyilatkozata végén hangsúlyozta, hogy szilárdan meg van győződve a csehszlovák hadsereg ellentálló erejéről.

A szombori törvényszék vizsgálóbírája tegnap több órás kihallgatás után szabadlábra helyezte Trischler Gyula budapesti főszámtanácsost

Trischler Gyula utlevelét egyelőre visszafartották

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék vizsgálóbírája tegnap délelőtt kihallgatta a két napja őrizetbe vett Trischler Gyula budapesti főszámtanácsost. Trischler Gyulát állítólag azért vették őrizetbe, mert az öt hónapja vizsgálati fogságban levő Trischler Aladár lakásán tartózkodott és ezzel azt a gyanút keltette, hogy esetleg magá-

hozvete Trischler Aladárnak az egyik budapesti bankban levő dolláros betétkönyvét.

Trischler Gyula kihallgatása után délután két óraker a vizsgálóbíró elrendelte a szabadlábra helyezését, azonban utlevelét egyelőre visszafartották.

Két család hosszú viszálykodásának következménye volt a bácsmonostori véres verekedés

Meghalt a súlyosan megsebesült Milosevics Petár gazdálkodó. — Jakosevics ellen elrendelték a vizsgálati fogságot

Szomborból jelentik: Jelentettük már, hogy Bácsmonostoron tegnapelőtt véres verekedés zajlott le, amelynek áldozata Milosevics Petár gazdálkodó a kórházban belehalt sérüléseibe. A gyilkost, Jakosevics Mitát beszállították Szomborba, ahol kihallgatása után részletes és pontos képet alkothattak a lezajlott verekedésről és gyilkosságról. Jakosevics, valamint a tanuk vallomása szerint megállapítható, hogy a kritikus napon Jakosevics hazafelé tartott és mikor háza elé ért, ott Milosevics és felesége rátámadtak, hogy miért lopja tőlük a dunaparton levő rőzséjüket. Jakosevics a veszekedés hevében arculütötte az asszonyt, mire Milosevics a zsebkésével a hátába szurt. Jakosevics erre hazament, ahol bekötöztette sebeit, majd elment Milosevics házához, ahol az ablakokat beverte. Erre Milosevicsék baltával és puskával felfegy-

verkezve kirohantak és Milosevics baltával rohant rá Jakosevicsra, akinek sikerült a baltát kicsavarni a kezéből és többször egymásután úgy fejbévágta Milosevicset, hogy az vértől elborítva eszméletlenül esett össze.

A tanuvallomásokból az is megállapítható, hogy a két család ellenségeskedése már régebbi keletű. Jakosevics ugyanis azelőtt vadházasságban élt Milosevics leányával, akit azonban később elhagyott és mást vett el feleségül. Ezt Milosevicsék nem tudták elfelejteni és amikor csak lehetett, beléköltöttek Jakosevicsba és ennek a családi háboruságnak következményei robbantak ki a legutóbbi verekedés alkalmával és végződtek emberhalállal.

Jakosevics ellen elrendelték a vizsgálati fogságot.

Újabb sáskajárás fenyegeti a Bánátot

A sáskák petéi a szántóföldben maradtak

Becskekről jelentik: A Reggeli Ujság annak idején hosszasan beszámolt azokról az óriási pusztításokról, melyeket a múlt évi sáskajárás okozott a Vajdaságban, különösen pedig a Felsőbánátban. A sáskák petéikkel megfertőzték a szántóföldeket is. Ezt a feltevést megerősítette az a földanalízis, amit bánáti földdel a napokban végeztek.

Néhány nap előtt egy igyosi gazdálkodó földet vitt haza szántóföldjéről, amit vizsgálat céljából jó meleg szobában helyezett el. A próba eredménye azenzáció volt. A peték a meleg szobában kikeltek és a sáskák gyors fejlődésnek indultak.

A felfedezésről a gazdálkodó azonnal jelentést tett a község jegyzőjének, Popovics Tomának, aki értesítette felettes hatóságait a Bánátot fenyegető sáskajárásról.

Radojesics Milan a kikindai járási mezőgazdasági referens azonnal kiszállt Igyosra, ahol személyesen résztvett a sáskapeték által megfertőzött szántóföldek megvizsgálásánál. Radojesics a tapasztalatakról jelentést tett a bánai hivatal mezőgazdasági osztályánál és sürgős intézkedések fogamatosítását kérte, hogy még a meleg napok előtt, idejekorán megakadályozzák a sáskapeték kikelését.

A noviszadi Vöröskereszt tanfolyamot rendez a mérgező gázok elleni védekezés oktatására

A tanfolyamon orvosok vehetnek részt

A Vöröskereszt noviszádi helyi bizottsága március végén tanfolyamot rendez az orvosok részére. A tanfolyamon az orvosokat a háborus mérgező gázok elleni védekezésre oktatják ki.

A tanfolyamon dr. Kobal Rudolf egészségügyi ezredes, az első hadseregpáncsnokság egészségügyi osztályának referense tart előadásokat. Az első előadást március huszonkettedikén este hat óraker tartják meg a bánai palota nagytermében. A Vöröskereszt vezetősége felkéri az orvosokat, hogy az előadáson minél nagyobb számban vegyenek részt.

TÖZSDE

TÖZSDEZARLATOK:

Csütörtök, március 16

A dinár árfolyama. Budapest 7.50—8.00, Prága 42.60—43.00, Berlin 5.40—5.44, London 254.50.

Zürich. Beograd 7.00, Páris 2033, London 1776, Newyork 513.50, Brüsszel 72.15, Milánó 26.525, Madrid 43.65, Amsterdam 208.20, Berlin 123.10, Bécs 72.78, Szófia 3.70, Prága 15.33, Varsó 58, Bukarest 3.08.

Bécsi sertésvásár. Felhajtás 154 zsir, 89 húsértés. Csekély forgalom mellett, az árak nem változtak.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 76 kgos 2% bácskai és szerémi 222.50—225, felsőbánáti 222—224, árpa 64—65 kgos 110—115, tavaszi 66—67 kgos 117.50—122.50, zab 98—102, tengeri bácskai 63—65, bácskai március-májusra 68—70, bánáti 62—63, szerémi 63—65, szerémi márc-május indiai paritásban 68—70, búzaliszt bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 355—370, kettes 335—350, ötös 315—330, hatos 290—300, hetes 195—205, nyolcas 80—82.50, buzakorpa jutazsákokban bácskai és szerémi 65—67.50, bánáti 62.50—65, bab fehér 117.50—122.50, burgonya fehér szlovéniai 70—72.50, rőzsa, korai, szlovéniai 72.50—75, fehér szlovéniai 60—62.50.

Irányzat: Változatlan.
Forgalom: 32 vagon.

Szombori terménytőzsde. Buza bácskai Szombor környéki 222.50—225, szlovéniai 222—224, szerémi 222.50—225, Tisza bácskai 222.50—225, Tisza bánáti 222—224, bánáti 219—221, zab bácskai vasut 98—102, szerémi és szlovéniai 98—102, árpa bácskai és szerémi 110—115, bácskai tavaszi 117.50—122.50, szerémi tavaszi 117.50—122.50, tengeri bácskai vasut prompt 62—64, bácskai vasut március-április-május 68—70, bab szokvány 115—125, burgonya fehér szlovéniai 70—72.50, liszt nullás gg és g 355—370, kettes 335—350, ötös 315—330, hatos 290—300, hetes 195—205, nyolcas 80—82.50, korpa prompt 65—67.50.

Árak a budapesti terménytőzsdén és határidőpiacon. Budapestről jelentik: A terménytőzsdén a készárupiac irányzata gyengébb volt. Hetvenhatkörös tiszavidéki buza 14.80—14.90, felsőtiszai és jászági 14.25—14.35, fehérmezei és pestvidéki 14.05—14.15. Nyolcvankörös tiszavidéki 15.55—15.80, felsőtiszai és jászági 14.85—15.05, fehérmezei és pestvidéki 14.70—14.80. Rózs 7.75—7.85, takarmányárpa 10—10.25, sörárpa 11—13.50, zab 9—9.25, morzsolt tengeri 6.95—7.05, finom buzakorpa 6.20—6.30. A határidőpiacon irányzata egyenetlen volt. Buza márciusra 14.20—14.22, májusra 14.12—14.14, rozs májusra 8.22—8.23, tengeri májusra 7.65—7.67, júliusra 8.11—8.12. A ferencvárosi sertésvásáron a felhajtás 3.000, az irányzat lanyha. Elsőrendű uradalmi nehéz sertés 98—100, szedett közép 104—106, angol sonka süldő 100—106, másodrendű 95—98, könnyű angol süldő 86—90, zsir nagyban 140—144, háromdarabos szózott szalonna 135 fillér kilonként.

Hírek

1933
Március
17
Döntések

CSANTAVIRI HIREK:

A községben megkezdtek a kulukmunkát. A munkára berendelt lakosok az országutakat hozzák rendbe. — Fehér Opletán Flórián nagyvölgyi gazdálkodó mindenesét, Gulyás Kálmánt elűtötte az egyik ló és rálépett a fülére, úgy hogy azt tövéből leszakította. — Vasárnap Csantaviren bajnoki mérkőzést játszik a Csantaviri AK a Plava Zvezdával.

— 0 —

TOPOLAI HIREK:

Fügedi János (Ugrai) gazdálkodó háza szerdára virradóra leégett. A tűzoltók csak az ingóságokat tudták megmenteni. A kár 10.000 dinár. — A községi előjáróság hirdetménye szerint a selyembőveváltásnál az első osztályúért 12 dinárt, a második osztályúért 6 és a harmadik osztályúért 2 dinárt fognak fizetni kilogrammonként. Akik selyemhernyót akarnak tenyészteni, azok március 20-ig jelentkezenek Holovics Lajos esküdténel. — A sztaribecsei hadkiegészítő parancsnokság a szokásos kocsai és lószemléjét a következő sorrendben fogja megtartani Topolán: e hó 20-án az A, B és V kezdőbetűsök, 21-én a G, D és V, 22-én az E, S és Z, 23-án a J, I és K, 24-én az L, Lj és M, 27-én az N, Nj és O, 28-án a P, R és Sz, 29-én a T, Cs és M, 30-án az F, H és Cs, 31-én a Cz, Dz és S. A szemle a község háza udvarában és mindenkor reggel 9 órakor veszi kezdetét. — Ugyancsak felhívják mindenkit arra, hogy engedély nélkül semmiféle ipari munkát ne végezzen, mert az iparendély nélkül dolgozó iparosokat szigorúan megbüntetik.

— 0 —

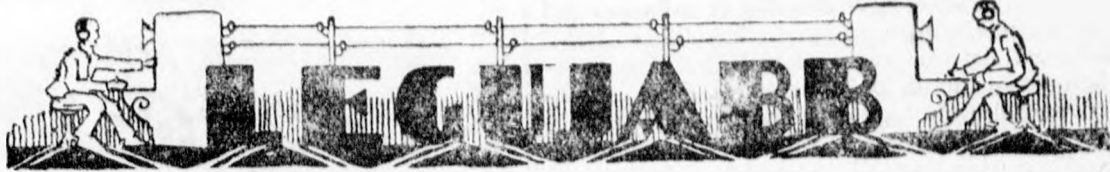
— Meghalt Gürtler volt osztrák pénzügyminiszter. Grácból jelentik: Gürtler Alfréd egyetemi tanár volt pénzügyminiszter, az osztrák nemzeti tanács volt elnöke tegnap éjjel szívinfarkban meghalt.

— Megverte a rendőrt — 2 hónap. A szombori törvényszék dr. Veszelovszky tanácsa előtt állott szerdán vádlottként Szabó István, ifj. Sándor József és Kecskeméti József, mind a három Moravacáról. A vád szerint 1930 április 12-én a crvenkai állomáson megverték egy rendőrt. Vallomásukban kijelentik, hogy nem érzik magukat bűnösnek. Bevonultak a crvenkai állomáson vizet akartak inni, mikor a rendőr Szabót ütlegelni kezdte, de Szabó a kezében levő szíjjal visszavágott. Szabót megkötötték a vallomása szerint megverték. Rudolf Péter és dr. Kahács Sztojan tanuk tanúsították, hogy a rendőr ráütött Szabóra, aki azután visszavágott. A bíróság Szabót 2 hónapi elzárásra ítélte, a másik két vádlott ellen a vádat eljuttatta.

— Megfelelőbbek a topolai kántorválasztást. A topolai kántorválasztás hullámai még egyáltalán nem üttek el. A Reggeli Újság munkatársának értesítése szerint a választást megfelelőbbek a püspöki hatósághoz.

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— LYSOFORM CSAK EREDETI ÜVEGRENDEZÉSEK VALÓDI. KIMERVE HASZONTALAN HAMISÍT. VANY.

Londonból érkezett legújabb jelentés szerint a moszkvai angol nagykövetség a szovjet külügyi hivatalában tett lépése teljesen eredménytelenül végződött. Litvinov közölte a nagykövettel, hogy

a letartóztatott angol mérnökök szabadonbocsátásáról és az ellenük folyamatbanlévő eljárás beszüntetéséről szó sem lehet.

Azt ajánlja Angliának, hogy várja be nyugodtan a vizsgálat lefolytatását. Egyéb-

ként jelentés érkezett arról, hogy tegnap ismét több angol állampolgárt tartóztattak le Moszkvában.

Ugyancsak londoni jelentés közli, hogy a szovjet végrehajtóbizottsága

egész Oroszország területére szigorított ostromállapotot rendelt el.

A rendelet különleges jogkörrel ruházta fel a csekát. Az ostromállapot elrendelésére állítólag a hivatalnokok és a gyárimunkások szabotálása adott okot.

Lengyelország nem vonta vissza a danzigi katonai megerősítést — nagy az izgalom Genfben

Ejszakai ülésre hívták össze a Népszövetség tanácsát

Genfben jelentik: Simon angol külügyminiszter indítványára a Népszövetség tanácsát tegnap éjszakai ülésre hívták össze, mert az a jelentés érkezett, hogy Lengyelország nem váltotta be azt az ígérését, hogy azonnal kivonja a danzigi Westplattéra vezényelt katonai erősítést.

A Népszövetség tanácsa tegnap délelőtt 11 óráig adott haladékot a katonaság kivonására, de délelőtt 11 óráig a csapatok elvonulata

nem történt meg.

A hír nagy izgalmat keltett népszövetségi körökben. A késő délutáni órákban némileg enyhült a helyzet, mert a danzigi népszövetségi megbízott kérte a főtávkárságot, hogy a halasztást hosszabbítsák meg este 10 óráig.

Genfben remélik, hogy eddig a határidőig a danzigi megerősítéseket visszavonják és így nem kerül sor az éjszakai ülésre.

— Ujabb feljelentés Riboli József ellen. Beogradból jelentik: A silkkasztó Riboli József ismert zagrebi sportember ellen újabb feljelentés érkezett, immár az ötödik. A nyomozás eddigi adatai szerint Riboli már nem tartózkodik Olaszországban, hanem onnan is ismeretlen helyre szökött.

— Kifosztották a csurugi római katolikus templom perselyeit. Csurugról jelentik: A csurugi római katolikus templomban ismeretlen tettesek éjnek idején feltörték az összes perselyeket és azok tartalmát elvitték. Tekintve, hogy a perselyeket rendszerint kéthetenként kiürítik, a betörők nem nagy zsákmányra tehettek szert. A nyomozás megindult az ismeretlen perselyfosztogatók ellen.

BUDAPEST 575

Svábhegyi Szanatórium

Speciális kezelések, speciális berendezések

**asthma
migrén
szénalázás**

betegnek részére.

Az ország bor és pálinka kereskedői az illegális kereskedelem ellen

Beogradból jelentik: Az ország bor és pálinka kereskedői tegnap ülést tartottak a kereskedelmi kamara helyiségében. A megbeszélésen az ország minden részéből 40 delegátus jelent meg, akik elnökké Novitovics Gojkót, titkárrá pedig Szekulics Dusant választották meg. A felszólalók megegyeztek abban, hogy rendezni kell kik jogosultak alkoholos italok kicsinybeni árusítására és meg kell akadályozni, hogy a termelők a termelési helyen kívül szabadon árusítsanak bort és pálinkát. Megválasztottak egy bizottságot, amelynek feladatává tették egy határozati javaslat kidolgozását, amelyet az illetékes helyen be fognak nyújtani.

Fizessen elő a Reggeli Újságra !!!

Megnyitották a csődöt a szubotícai Goldmann-bank ellen

Szerdán este érkeztek meg a szubotícai törvényszékhez a noviszádi felelősségi bíróságtól a Goldmann bank csődügyére vonatkozó iratok. Bozsics Milan törvényszéki elnök tegnap délelőtt tanácsülést tartott és ezen elrendelte a csőd megnyitását. Csődtömegmondnok Prohászka Viktor, helyettese pedig dr. Skaljer Lovro ügyvéd lett. Csődbíró Taszics Aleksza. A hitelezők első ülését március 30-án délelőtt 9 órakor tartják. A követelések bejelentésének határideje május 16.

Elszólta magát

Látogató: Biztos, hogy a gazdád nincs bent? Irodaszolga: De uram, csak nem kételkedik az ő tulajdon szavában? Ép az előbb mondta nekem.

— 0 —

Cselédek

— No, Erzsi, hogyan vagy megelégedve az új urasággal?

— Nem valami nagyon. Több kívánni, mint annivalót, hogy maga után.

— 0 —

Korszerűen

— Maga szobaleánynak ajánlkozik? Hol vannak a bizonyítványai?

— Miféle bizonyítványok?

— Hiszen világosan benne volt a hirdetésben: „Úri házhoz jó bizonyítványokkal szobaleány kerestetik”.

— Ja, én azt hittem, hogy a jó bizonyítványok az úri házra vonatkoznak.

— 0 —

A mákvirág

Felcsé: Szegény Hektor öcsém hozzánk esküdni jönni pár hétre. Olyan hervadt az árva! Férj: Hm... És most persze minálunk akarja elplántálni magát.

— Egészségügyi előadás és műsoros délután a noviszádi epresuceai katolikus olvasó körben. Az epresuceai katolikus olvasókörben vasárnap délután nívós és értékes műsoros délutánt fognak tartani, amelynek középpontjában dr. Vilt Vilmos főorvos egészségügyi előadása áll. A műsor a következő: 1. Csuka Zoltán költeményt szaval. 2. Földváry Juliska magyar népdalokat énekel, zongorán kíséri Bene Jolán, hegedűn Ertl László. 3. dr. Vilt Vilmos egészségügyi előadást tart, amelyet film kísér. 4. Ertl László hegedűszáma. Az előadás délután hat órakor kezdődik. Beléptidj nincs.

— Iroda-áthelyezés. Dr. Bauerle Béla, a szinpadai szerzők jogvédői megbízottja irodáját a noviszádi Futaki ut 7. számú házból lakására, Pavle Szimics uca 6. szám alá helyezte át. Az érdekelt egyesületek, működő egyesületek és ügyfelek kéretnek, hogy összes pénzküldeményeiket, leveleiket az új címre küldjék (telefon: 21-92). Hivatalos órák: 9-11 és 15-18.

— Szülői értekezlet Beeskereken. Beeskerekéről jelentik: A beeskereki főgimnázium tanári kara és a szülők vasárnap, március 18-án délután 3 órakor értekezletet tartanak. A főgimnázium igazgatósága ezután is felhívja a szülők figyelmét, hogy saját érdekükben minél nagyobb számban jelenjenek meg az értekezleten, melyet a gimnázium tornatermében tartanak meg.

— Hideg reggel — hideg este. Így kezdődik egy kedvelt népdal, amit így is folytatnánk: ma meghülés, holnap köhögés. Meghülés ellen aszpirin, köhögés ellen Kresival a legjobb szer.

— Életunt földműves. Tegnap reggel Bukinban Bernschütz Anton 28 éves földműves lakásán felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt. Bernschütz röviddel ezelőtt eladta földjét és házát, majd amikor a család felélte a pénzt, nagy nyomorba jutott. Efeletti elkeseredésében hótorozta el magát végzetes tettére. Bernschützöt özvegye és egy gyermeke gyászolja.

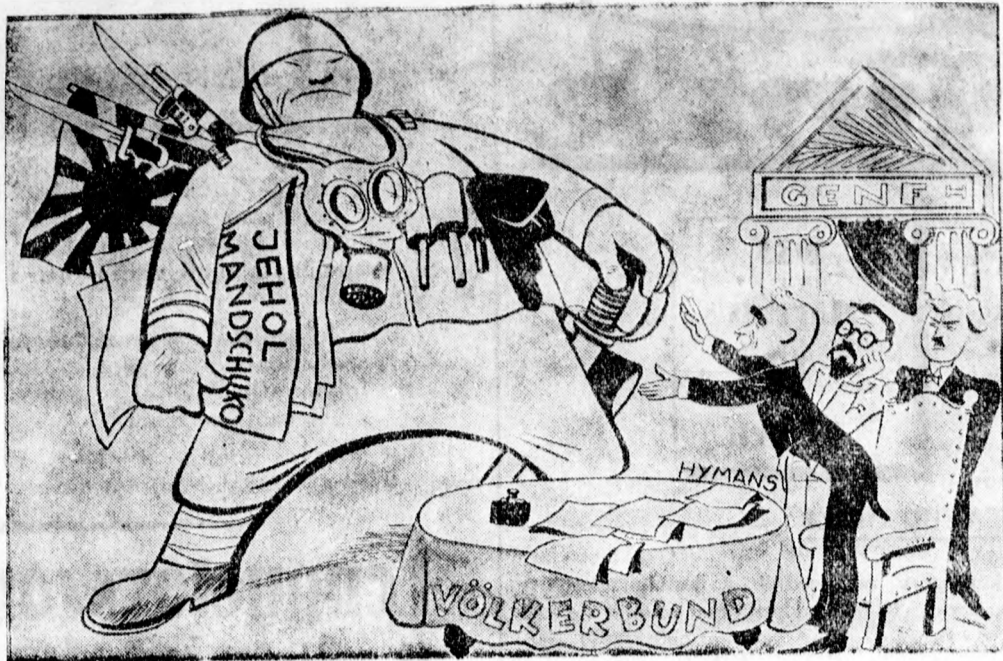
— Az áprilisi tréfa rossz vége. Beeskerekéről jelentik: A beeskereki törvényszék tegnap tárgyalta egy áprilisi tréfa epilógusát. Molnár Jánost, a beeskereki Népbank rövidáru osztályának vezetőjét a múlt év április elsején Friedmann Mór segítje azzal fogadta, hogy bátyja, Molnár Misa sürgős ügyben hivatja. Ott azután kiderült, hogy Molnár János áprilisi tréfa áldozata lett, s mikor visszatért üzletébe Milkov Zsárko segédet, aki egy „április elseje” feliratu táblát tartott kezében, dühében oly szerencsétlenül vágta pofon, hogy hallása meggyengült. Milkov Zsárko 50.000 dináros kártérítési pert indított ezért Molnár ellen. A bíróság ítéletében Molnár Jánost súlyos testisértés büntetésében három hónapi fogságra, az ügyvédi költségek megtérítésére és 60 dinár kártérítésre ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban egy évre felfüggesztette.

— Franciaország katonai attasét küldött Moszkvába. Párisból jelentik: A francia kormány Mandras ezredes katonai attaséjává nevezte ki Moszkvába. A háboru befejezése óta most történik először, hogy Franciaország katonai attasét küld Oroszországba.

— Mindjárt itt a mama! Ha váratlan látogatója érkezik s éppen nagymosás van nem kell többé, hogy a mama kibeszélje magát. Nincs többé durva és vörös kéz, ugyanis megszűnt az a kellemetlen illat is, amely a ruha kifőzése után ragadt az emberre. A mama egyszerűen rábizza a mosást Schicht »Radion«-jára, amely szépen és pontosan el is végzi. A »Radion« nemcsak kimossa a fehérneműt, hanem már az újságot is megfűtíti azt, minden segítség nélkül. Így a mama gondatlanul szenteiheti idejét a családjának.

— Csikágóban új főpolgármestert választottak. Csikágóból jelentik: A városi tanács tegnap megválasztotta a Rooseveltt eleni merénylet következtében elhunyt Csermák főpolgármester utódát. Főpolgármesterré Franklin Corr képviselőt választották, a demokrata párt egyik vezető emberét.

— Fűzőket, mellarókat méret szerint logolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

Japan a Népszövetség előtt: (Karikatura). A japáni: Uraim mit lefetyelnek?, a válasz nekünk nem fontos. Van ágyunk, bombánk, tankunk, beszédnek csak ez okos.

SZENTAI HIREK:

A szentai hitközségek adópénztárának kimutatása szerint a múlt év folyamán hitközségi adó fejében 271.800 dinár folyt be, amelyből a városi végrehajtók 126.900 dinárt hajtottak be a hátralékok fejében.

Március 15-én beszüntette a város az inségesek segélyezését. Január elsejétől március 15-ig hetenként két ízben átlag 3200 szegénynek adott a város kenyér és szalonna-segélyt. Kiosztottak 300 métermázsza kenyeret és 80 métermázsza szalonnát. Március 16-tól a hónap végéig a város mindössze 400 személyt fog segélyezni, akik aggod, betegek, árva és rokkantak. Erre a célra szolgál városi és állami tisztviselők által felajánlott segélyösszeg, amelyet 3 hónapon keresztül adóköteles fizetésük 4 százaléka fejében fizetnek a tisztviselők.

A szentai kéményseprői díjakat a város minden kéményseprői munkafajtában átlag 30 százalékkal leszállította. A városban és Felsőhegyen a kéményseprési díj 1 és fél dinár lesz, a tanyákon pedig 2 és fél dinár az eddigi 3, illetőleg 2 dináros díj helyett.

A kofák és kereskedők ezentúl a piacokon nyáron reggel fél 6-tól, télen fél 7-től kezdve vásárolhatnak.

Szenta városnak a bánáti oklalon fekvő Nagybudzsákban 412 hold földje van agrárreform alatt. A földek agrárérdekeltjei, akik mind szanádi lakosok, Szanád község útján ajánlatot tettek Szenta városnak, hogy holdanként 1500 dinárért megváltják a földek tulajdonjogát. A vevők fele azonnal fizetne, a másik rész azonban négy hó alatt egyenlő részletekben fizetné le a vételi összeget. A város és a szanádi agrárérdekelték között komoly tárgyalások indultak a nagybudzsáki földek megváltása ügyében.

A városi közgyűlés március 29-én megtartandó képviselőtestületi ülésén tölti be az újonnan szervezett községbírói és a II. számvevői állást. A községbírói állásra Mánics Vojin szentai rendőrkapitány és dr. Répás Nándor szentai ügyvéd pályáztak, a számvevői állásra egyedül Guelmio Sándor szentai városi adóosztály vezetője pályáztat.

Szenta város a Kamenicán felállítandó Zmaj J. Jovanovic mauzoleumára 500 dinár adományt utalt ki.

A gyepmesteri állásra 11 pályázat érkezett be, akik közül a márciusvégi közgyűlés fogja az új városi gyepmestert megválasztani.

—o—

Szerencsétlenség után

A gépkocsi összetört, a tulajdonosa megsebesült. Orvost, orvost!

— Sajnálom — szól az egyik arra járó — hogy nem segíthetek, de én állatorvos vagyok.

— Csak jöjjön! — nyögi az áldozat. — Ugyis marha voltam, mikor ezt az ócska, vacak gépet megvettem.

— Bányadt, leverl, dolgozni kép'elen egyéneknel a természetes »Ferenc József« keserűvíz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult hogy a Ferenc József viz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknél és betegeskedő aszszonvoknál rend ívül jótékony hatásu gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József ke erüviz gyógyszerárakban, drogériákban és tüzserüzletekben kapható

— Lopás'rt három és fél h'napí fogsá'ra ítélték egy noviszádi szolgát. A noviszádi törvényszék büntető kistanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Tót Ferenc noviszádi szolga lopási bűnügyét. Az államügyész Tót két rendbeli lopás büntetével vádolta, melyet az elmúlt év októberében és novemberében követett el olyképpen, hogy Cerer Gusztáv bezárt lakásából 1000 dinár készpénzt vitt el. A bíróság Tótot bűnösnek mondta ki és három és félhónapi fogsázbüntetésre ítélte, mivel azonban Tót a vizsgálati fogságban kitöltötte ezt az időt, szabadlábra helyezték.

— Elítélt verekedő. A noviszádi törvényszék hármast büntető tanácsa tegnap tárgyalta Szovis Jován közművesegéd súlyos testi sértési ügyét. Szovis ez év január 24-én Noviszádon zsebkéssel vállon szurta Szarka Lajost. A szurás olyan veszélyes helyen érte Szarkát, hogy a sérült egy ideig életveszedelemben volt. A vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ittas állapotban volt, amikor a verekedés lejátódott és a sértett különben is kihívó viselkedést tanúsított vele szemben. Ez volt az oka annak, hogy tulajdonképpen megtámadta. A bíróság Szovist bűnösnek mondta ki és 5 hónapi fogsázbüntetésre ítélte. A bíróság a büntetésbe beszámította a két hónapi vizsgálati fogságot, míg a többi büntetést felfüggesztette.

— Mammutcsontvázat találtak Knin közelében. Szplitből jelentik: Knin közelében, a régi kinini vár alatt elterülő mezőkön a földművesek ásás közben egy hatalmas állatcsontvázra bukkantak. A csontváz egyik fogát beküldték a szpliti természettudományi múzeumnak, amelynek igazgatója, Girometta professzor megállapította, hogy a talált csontváz a diluviális korszakból származik és az ugynevezett „Elephas Primogenius” nevű mammut csontváza. Ebből arra lehet következtetni, hogy a hatalmas növényevő állat valaha Knin vidékén is előfordult. A csontvázat teljesen kiemelték a földből és a szpliti természettudományi múzeumba szállítják, ahol összeállítva ki fogják állítani.

—o—

Sport

Hét mérkőzéssel indul vasárnap a szuboticaí alszövetség vidéki elsőosztályu bajnoksága

Vasárnap megkezdődik a bajnoki szezon a szuboticaí alszövetség vidéki kerületében.

Szomborban a két ősi rivális a Szlávia és a Sport találkozása áll az érdeklődés középpontjában. Bezdánban a Tri Zvezdenek kemény harca lesz a BSE-vel.

Egy őszi bajnoki mérkőzés sorakozik a két tavaszi mérkőzéshez. Crvenkán a CSK a Krivajával

mérkőzik az őszi pontokért.

A tiszaí csoportban Vrbászon a két vezető csapat a Dulcis és Szentai AK küzdenek a pontokért. Becejen a Gradjanszki a Vrbászi SC-val méri össze erejét. A Csantaviren eldöntésre kerülő CsAK — Adai Plava Zvezda találkozás nyílt küzdelmet ígér. Szentán a Rádnieski a JAK-kal találkozik.

Jövő szombaton különvonat indul Zágrebba, a Vojvodina—Konkordia mérkőzésre

Az ut oda-vissza mindössze 120 dinár

A Putnik menetjegyiroda modern, kitérő üzleti érzékkel jövő szombaton és vasárnap ismét bekapcsolódik a futballsportba. Mint ismeretes, március 26-án a noviszádi Vojvodina Zagrebban játsszik ligamérkőzést, a Konkordia együttesével.

A mérkőzésre a Putnik különvonatot indít Noviszádról, illetve Beográdból.

A különvonat Beográdból jövő szombaton, március 25-én este körülbelül fél tizenegy órakor indul, vissza pedig vasárnap este fél tizenegykor érkezik, úgy hogy a vidéki résztvevők hétfő reggel 7 órakor kivétel nélkül valamennyien hazaérkeznek.

A vasúti költség oda-vissza mindössze 120

dinár.

A Fruskagora turistatársaság és a beográdi rádió-előfizetők 10 dinárral kevesebbet fizetnek.

A kiránduláson a Dunabánság távolabbi vidékén lakó sportkedvelők is résztvehetnek, a vidékről érkezők Pazován és Vinkovcán szállnak fel a különvonatra. Kiindulási helyükről Pazováig, vagy Vinkovcáig 66 százalékos utazási kedvezményt élveznek.

Jelentkezéseket a kirándulásra a Putnik menetjegyiroda beográdi, noviszádi, szuboticaí, oszijekai, szombori, becei és becekereki fiókjai fogadnak el, továbbá a Fruskagora vidéki kirendeltségei. A jelentkezés végső határideje március 24.

Három fronton harcol vasárnap a csehszlovák futball

Fanta a csehszlovák szövetségi kapitány összeállította csapatait a vasárnapi válogatott mérkőzésekre. Budapestre a legerősebb védelem és erőteljes, átütő csatársor, Prágában egy-két játékos kivételével a cseh „csikók”, Párisba az öreg „rókák” csapatát Csamballal megerősítve küldi Fanta. Budapestre a magyar válogatott ellen: Planicska — Berger, Ctyroky — Kostyalek, Szimperszki, Kresil — Junek, Zajicsék, Prusza, Pucs, Kalocsay. Tartalékok: Javorniczki, Madelon, Mondry, Szvoboda. Prágában Budapest csapata ellen: Benda — Sonchy,

Steiner — Szkala, Vatzala, Tyrpekl — Baron, Kocsis, Bejbl Kopeczki, Kucsera. A csapat igen jó, különösen a csatársor erős. Párisban: Ledvina — Zsenisek, Fiala — Vodicska, Csambal, Jezbera — Pelcner, Szilny, Braine, Nejedly, Hejma. Párisba tehát Fanta a futballművészeket küldi, hja fontos a későbbi turák szempontjából, hogy a párisi közönség a legraffináltabb cseh iskolát lássa. Ezért kérte Fanta, hogy a pesti mérkőzést ne játsszák az Európa kupáért és ezért megy Párisba Csambal a legjobb cseh középfedezet.

Miért nem kerékpároznak nálunk úgy, mint külföldön?

Ez a kérdés különösen ilyenkor tavasszal jut az embernek eszébe. Miért? A kérdéssel már rég foglalkozom, de sajnos nem tudtam rá magyarizációt találni. Azt hiszem nem végzek felesleges munkát, ha leírom, hogy a kerékpározók száma külföldön mennyivel nagyobb. Hogy mily szép és kellemes szórakozás a kerékpáros turisztika. Röviden csak annyit, hogy Belgiumban, Hollandiában nemcsak a parányi gyermekek ezrei kerékpároznak, hanem 70—80 éves öregek, sőt asszonyok is. Igaz vízszint az is, hogy ott sokkal jobb az utak. De ez nem indokolja azt, hogy a kerékpározást annyira elhanyagoljuk.

A kerékpározást három okból üzik. Szükségből, mert sokkal gyorsabb, kényelmesebb és olcsóbb közlekedési eszköz, mint bármely más. Mindig kéznél van. Kis helyen elfér, az üzemeltetés kimondhatatlanul csekély és forgalmas helyen is kényelmesen veszély nélkül használható a kerékpár. A kerékpár a legkedvesebb turisztikai segédeszköz, nemcsak a fenti pontok miatt is, hanem főleg azért, mivel a

kerékpáros legalább négyszer oly gyorsan halad, mint a gyalogos. A turista, ha ötven kilométert gyalogol egy nap, akkor igazán sokat ment. Ha vonaton utazik, az nem turisztika. Egy kerékpáros 100—250 kilométert játszi könnyűséggel hagy maga mögött. Tapasztalatból tudom, hogy két óra alatt nem fárad úgy ki egy kerékpáros, mint ha valaki gyalog menne egy óráig.

Pedig hasonlítsuk csak össze a távolságot, amit a fenti idővel elérni lehet. Gyalog 6, erőltetett menésnél 7 kilométert lehet egy óra alatt megtenni. A kerékpáros 2 óra alatt minimum 32—40 kilométert tehet. Jó áttételezésű gépen, jól olajozott tengelyen 50 kilométert is lehet megtenni. Amint látjuk, a turisztika szempontjából, milyen kitérő közlekedési eszköz a kerékpár. Ha most elképzeljük a kedves és szép képet, amit előtünk láttunk egy kirándulás alkalmával, mely 5—10 percnél több időt vesz el, és ha gyalog megy valaki, ez a kedves tájkép-esere, csak óránként, sőt még későbbben változik. A gyaloglás tehát unalmasabb, lényegtelen.

Ha nyáron zivatar jön, az elől egy kerékpáros idejében menekülhet, a gyalogló egyáltalában nem. A turistaszák, tartalmával egyetemben, ha 50 kilogram sulyrol lenne is szó, nem jelent megterhelést, míg gyalog 15—20 kilogram is kellemetlen teher.

A kerékpárnak ma egyetlen családból sem volna szabad hiányozni. Különösen azoknál a családoknál, akik a városban kívül laknak. Szükség lehet hirtelen orvosra, vagy bármire, amit előre látni ugysem lehet. Porban, sárban óvóm a cipőm, a ruhám. Nem célozom a hétköznapi életben előforduló elönyöket itt felsorolni, hanem csak a főbb előnyöket ragadom ki, főleg turisztikai szempontból. Hányan, de hányan vannak, akik nagyon szeretnék a szomszéd városba menni, rokonlátogatás, vagy más egyéb miatt, de hányszor és a legtöbbször azért hiúsul meg minden ilyen látogatás, vagy kirándulás, mert nem tellett utiköltségre. Ha vonaton akar az ember utazni, ahhoz készülni kell. Ruhát, utazótáskát, egy fél órával előbb a vasutnál lenni, ott sorbaállni a jegyért, a beszállás és hányszor fordul elő, hogy a vonaton nincs hely. Visszafelé utazásnál ugyanezen a torturán kell átesni, míg kerékpárra akkor ülök, amikor nekem tetszik.

Nagy hátránya a kerékpárnak, ha tudatlan ember üzi e szép sportot, bizony kegyetlenül ráfizethet. Főleg a szív az melynek legjobban árt, ha helytelenül üzik. De a szívet erősíti, ha nem viszik túlzásba.

A kerékpárt versenyre is használják. A kerékpáros versenyek lendítették fel tulajdonképpen e szép sportágat. A külföldön hatalmas seregre lehet tenni a nézőközönség számát. Láttam kerékpáros-versenyeket Lembergben, Budapesten, Steglitzben (Berlin mellett) például, ahová a különvonatok egymásután ontották a közönséget. Micsoda izgalom, micsoda öröm egy ilyen versenyt végignézni. Milyen szép látvány a gyönyörű dresszekben száguldó kerékpárosok hada. Városunk már kapott izelítőt belőle. De merem állítani, hogy ha ez évben a motorkerékpáros vezetékes versenyeket meghonosíthatom, ha 24 órás versenyt csak egyszer is rendezhetek, olyan nagyszámu közönséget fog e szép és nemes sportág vonzani, melyet a sportegyletek vezetői álmodni sem mernek. Hogy micsoda szédületes sebességet érnek el kerékpáros versenyzők, álljanak itt a következő adatok, melyek sokak szerint hihetetlenek: Országuton 20 km Lovass Károly 31 perc; 30 km Kiss Sándor 50 perc; 50 km Vida 1 óra 22 perc; 100 km Vida 2 óra 59 perc; 100 km pályán 2 óra 48 perc. Világrekordok: (pályán) 10 km 13 perc; 20 km 27 perc; 30 km 40 perc; 50 km 1 óra 12 perc; 100 km 2 óra 30 perc; 10 óra alatt 304 kilométert tett meg Weise Németországban 1913-ban, 24 óra alatt 705 kilométert, ugyancsak akkor Weise. A motorvezetékes versenyben 1 óra alatt 121 kilométert tett meg kerékpáron Brunier francia 1925-ben, rajtafekvő görgővel. Hogy micsoda szédítő sebességek ezek pusztán emberi erővel kifejtve, egyenesen bámulatos.

A NAK kerékpáros szakosztálya ez évben hatalmas propagandát fejt ki a kerékpározás sportjának érdekében. Ezért minden jelentkezőt, akárki legyen az, ingyen tanít kerékpározni. Néket is férfiakat is, kikötése csupán az, hogy a jelentkező az egyesület tagjai sorába lépjen. A kerékpározást fél óra alatt mindenki tökéletesen elsajátítja. Még e héten megindul a kerékpáros pályának feltöltése, hogy ebben az évben már egész komoly versenyek legyenek rajta rendezhetők.

Foijt

Ma kezdődik Helsinkiben a birkózó Európa-bajnokság

Európa 1933. évi görög-római stílusú birkózóbajnokságai ma veszik kezdetét Helsinkiben. Az egyes sulycsoportokban a következő európai hírt birkózók indulnak: Légsuly: Zombori Ödön magyar, Pertinnen, Valtin finn, Brendel német, Tuveesson svéd, Francois francia, Nics cseh, Voigts dán, Beinarovics lett, Pöntson és Siik eszt. Pehelysuly: Ferencz magyar, Pihlajanecki, Koskela finn, Püttsepp, Miller eszt, Martinsen, Ekeberg norvég, Ehrl német, Olafsson svéd, Kuudzins lett. Kisközépsuly: Finyák magyar, Kusnets, Kuck eszt, Nordling, Kajander finn, Jorgensen dán, Andersson svéd, Strand norvég, Szamek cseh, Möchel német. Kisnehézsuly: Tanányi magyar, Kokkinen finn, Svensson svéd, Davidson, Garpstedt norvég, Bietags lett, Luiga eszt.

—o—

Elhalasztották a másodosztályu bajnoki mérkőzéseket a szubotical alszövetségben

A szubotical labdarúgó alszövetség szerdai ülésén több mérkőzés elhalasztása, óvása és játékosok átigazolási ügye nyert elintézését. A másodosztályu csapatok első bajnoki mérkőzését április 2-ről 16-ára halasztotta el az ülés. A többi kisorsolt mérkőzések újabb terminusát utólagosan fogják kisorsolni. A következő mérkőzéseket halasztották el: a Crevnkai SC kérelmére a szombori Crvenkai SC mérkőzést április 16-ról május 7-ére halasztották. Az apatini Tri Zvezde kérelmére április 16-ról május

28-ra halasztották az OSC—Tri Zvezde mérkőzést. A Szentai AK óvását a Dulcissal játszott mérkőzése miatt elűtötték.

A Villanytelep—Bácska március 26-i bajnoki mérkőzést elhalasztják abban az esetben, ha ezen a napon a Temesvári AC csapatával nemzetközi mérkőzést játszana. Ebben az esetben a bajnoki mérkőzés új terminusát később határozná meg az alszövetség.

Kisorsolták az angol-kupa középdöntőt

Az eddigi mérkőzéseken állva maradt 4 veretlen csapat az alábbi párosításban játszik a középdöntőben: Derby County—Manchester City Huddersfieldben, Everton—Westham United pedig Wolverhamptonban. Ha nem lesz meglepetés a döntőben valószínűleg a Derby County és az Everton kerül össze.

—o—

Az osztrák bajnokság állása

1. Vienna 20 pont (13), 2. Rapid 18 pont (14), 3. Ausztria 16 pont (13), 4. WAC 16 pont (14), 5. Admira 15 pont (14), 6. WSC 14 pont (13), 7. Wacker 14 pont (14), 8. FC Wien 12 pont (13), 9. Florisdorf 10 pont, 10. Hakoah 9 pont, 11. Brigittenauer 9 pont és 12. Libertas 7 ponttal. Zárójelben a lejátszott mérkőzések száma.

—o—

A Ferencváros és az Újpest a magyar-kupa döntőjében

Budapestről jelentik: Tegnap tartották meg a magyar kupa középdöntőt. Mig az Újpest lépésben nyerte mérkőzését, addig a Ferencváros csak nagy küzdelem után biztosította magának a döntőben való részvételt. Újpest—Somogy 3:1 (1:0). Ferencváros—Szeged 3:2 (1:2). Corinthian díj: Postás—Salgótarjáni SE 1:0 (1:0). Herendi vándordíj: BLASz ifjúsági válogatott—MILL 1:1 (1:0).

—o—

Az április 30 és a május 1-i bukaresti román-magyar válogatott mérkőzés a román-magyar futballbéke ára

A román futballszövetség főtitkára Luchide szombaton reggel Budapestre érkezik, hogy a már tengeri kigyóvá nőtt Ferencváros—Kolozsvar afért likvidálja és megkössék végre a magyar—román futballbékét. Tekintettel arra, hogy a kolozsvari mér

kőzés elmaradásában a Ferencváros volt a hibás, a magyar szövetség minden engedményre kész a béke érdekében. Ezért felajánlják Luchidenek, hogy április 30-án és május 1-én a magyar válogatott csapatot. A csapat Bukarestben játszana a román válogatott ellen és csak „utiköltség” megtérítést kapna. Ezzel a gesztussal anyagilag kárpótolnák a románokat. Viszont kérni fogja a magyar szövetség a sportbójkott azonnali megszüntetését és a román határok megnyitását a magyar csapatok előtt.

—o—

Europa nemzetközi futballbírói

A FIFA lezárta a nemzetközi mérkőzések vezetésére ajánlott bírók bejelentését. Ezek szerint a következő bírákat jelentették ki nemzetközi játékvezetővé: Jugoszlávia: Fábrisz, Popovics, Vasziljevics, Jokszies és Ruzsics. Ausztria: Beranek, Braun, Frankenstein, Miesz. Belgium: Langenus, van Praag, Baert. Dánia: Andersen, Hansen, Ulrich, Yssing. Franciaország: Conrie, Raguin, Leclercq. Németország: Bauwens, Birlem, Fuchs, Weingarten, Hund. Magyarország: Biró, Boronkay, Ivancsics, Klein, Klug. Olaszország: Mauro, Carraro, Barlaesina, Matteo, Cairoli. Hollandia: Mutters, De Wollf, Boekmann, van Moorsel. Norvégia: Andersen, Smedvik, Bech, Johansen. Lengyelország: Lustgarten, Rutkowszki, Schneider, Rosenfeld, Arezynszki. Románia: Radulescu, Xifando, Morar Teofil, Istratti. Svájc: Mercet, Bangertter.

A március 19-i cseh—magyar válogatott mérkőzést a svájci Bangertter vezeti.

—o—

Avar helyett Vince (Boeska), Horváth helyett Toldi játszik a prágai csapatban, míg Toldi helyett Takács II lesz az országos válogatott tartaléka.

Schmeilg március 30-án Amerikába utazik és április 10-től kezdve bemutató boxoló körúton vesz részt.

VILÁGTÜKÖR

Hatvannál is több rendjel boldogítja a franciákat

Külföldi állampolgárok, akik csak akkor hordják kiüntetéseiket, amikor katonai egyenruhát, vagy frakkot öltenek, gyakran csodálkoznak a franciákon, akik valósággal boldogtalanok, ha nem viselik a kabátjuk gomblyukában a becsületrend piros szalagját. Az angolok hozták forgalomba azt a mondást, hogy a francia ember legjellemzőbb tulajdonsága a kitüntetésekkel való tetszelgés és a földrajzban való járatlanság. Ugyancsak egy angol újságíró állította most össze a francia rendjelek listáját, mert hiszen a világ úgy tudja, hogy csak a becsületrend az egyetlen rend Franciaországban. A különben egyetemes összeállítás szerint a világon körülbelül 350 rendjel van forgalomban s ezek közül esik hatvan a franciákra.

A legutóbbi rendszeresített kitüntetés a „tengerészeti érdemrend”. A rengeteg rendjel természetesen nem kis gondot okoz a velük foglalkozó kormánytisztviselőknek. Valamennyi rendjel szalagjának ugyanis eltérőnek kell lenni s bizony még a szívérvány összes színeiből sem könnyű feladat újabb kombinációkat teremteni. A belöldi színeken kívül még ügyelni kell arra is, hogy a gomlyukba tűzött szalag színe ne egyezzen meg a külföldi szalagok színével sem.

Egészen különös dolog egyébként, hogy amíg a francia királyságnak csupán négy kitüntetése volt, a köztársasági Franciaország ugyszólván minden esztendőben létesít egy rendjelet. Ez annál érdekesebb, mert a főradalmi Franciaország az új alkotmányba szószerint felvette, hogy a becsületrenden kívül más rend nem alapítható. Ennek a rendelkezésnek teljes figyelmen kívül hagyásával 1871. óta 56 rendjelet alapítottak és mint a hivatalos statisztikából kiünik, minden tizenöt francia közül egy már kitüntetést visel.

Amerikában még a fegyenceknek is jó dolguk van

Newyorkból jelentik: Az auburni női fegyházban a női rabok számára olyan jól sikerült kabaréelőadást rendeztek, hogy a legjobb varieték is megirigyelhetők volna. A kosztümöket egy newyorki nagy cég ruhárának volt vezetője tervezte, aki jelenleg a fegyházban üdül férjgyilkosságért. Két rabnő nagy sikerrel teljesített egyéni táncszámot adott elő úgy, hogy azon nyomban leszerződte egy menedzser két esztendői turnéjára. Mind a két nő hónapok mulva szabadul. Egy fiatal leány, aki megülte kedvesét, megható szerelmi dalokat énekelt az örök hűségéről. Egy szőke banditánő tréfás kuplékat énekelt. Egyébként az a büne, hogy apácaruhában szélhámozott. A börtön vezetősége elhatározta, hogy több ilyen előadást fog tartani, mert igen jó hatással van a bentlakók lelkiállapotára.

„Örültfalva” és „Hüjefalva” készül Angliában

Londonból jelentik: A londoni grófsági tanács közegészségügyi bizottsága elmebeteg és gyengeelméjűek számára önálló telepek létesítését javasolja. Egy-egy telepen 300—500 személyt helyeznének el s minden tíz betegre egy acre föld jutna. A telep lakóit különböző foglalkozásokra, főként konyha és kertigazdaságra, baromfitenyésztésre és sertéshizlálásra képeznék ki s a fenntartás költségeit jórészt ezekből az üzemekből fedeznék. A javaslat a képviselőtestület elé kerül.

KÖZGAZDASÁG

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara beadványában kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy Németországgal megkötött új kereskedelmi szerződést kössünk

A szerződésen kívüli ártani su usson fizetési hatását exportiacunkon — Tizennyolc paragrafuszban a tojás ára Noviszád környékén

A közgazdasági főosztályban az export köröket napról-napra dőlésben figyelemmel kíséri az a körülmény, hogy a német—ugorszláv kereskedelmi szerződés lejáratával a szerződésen kívüli állapot egyre jobban érezhető hatását közgazdasági életünkben és a kivitel csaknem teljes megakadása Németország felé már eddig is súlyos károkat okozott közgazdasági életünknek. Hogy egyebet ne említsünk, a tojás ára valósággal katasztrófálisan visszaesett és a noviszádi és noviszádkörnyéki piacokon tegnap már tizennyolc paragrafusz lehetett kapni a tojás darabját, amire eddig még nem volt példa. Mezőgazdasági körök be voltak rendezkedve a Németország felé irányuló kivitelre s mivel az export szünetelése miatt rengeteg

áru marad idehaza, ez rendkívül nyomasztólag hat a piacra úgy, hogy a gazdák ugyszólván kénytelenek elköttyavetyélni az értékes árut.

Kereskedők és exportőrjeink köréből eddig számtalan panasz érkezett a noviszádi kereskedelmi kamarához, amely a panaszok hatására azt elhatározta, hogy beadványt intéz a kereskedelemügyi miniszteriumhoz, amelynek feljára a szerződésen kívüli állapot következtében előálló károkat és arra kéri, hogy hasson a kormány oda, hogy minél előbb új kereskedelmi szerződést kössünk Németországgal. A kamara reméli, hogy a kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy ismét a régi kereskedelmi kapcsolatokot vehessük fel Németországgal.

Március 20-án tartja ülését a noviszádi kereskedelmi és iparkamara iparos szekciója

A noviszádi kereskedelmi és iparkamara iparos szakosztálya március huszadikán teljes ülést tart, amelyen több, az iparosokat érdeklő igen fontos kérdéstről is tárgyalni fognak. Így többek között tárgyalnak az iparos-egyesületek kerületi bizottságainak felállításáról, amelyet az ipartörvény előír. Ezenkívül tárgyalás alá veszik a gyáripar és a kézműipar közötti elhatárolás kérdését is, valamint a gyáripari és kézműipari üzemek forgalma közötti megkülönböztetések elhatárolását. Az iparos szekció ülése iránt iparoskörökben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

FILM

Hajrá Baby, éljen a szerelem!

Kedves vigjátékot mutat be a Lifka mozi a csütörtöki műsorán. A sok üres német vigoperettfilmek mellett szinte kellemesen hat ez a sikerült, szellemes filmvígjáték. A főszerepben Anny Ondra a kitűnő német filmkomika remekel, esodálatosan ügyes játékával és természetes humorával. A londoni leánynevelő intézet és egy szigorú rendszabályokkal rendelkező tánc és énekiskola növendékei szerepelnek ebben a filmben. A darab cselekménye kettős szerelmi idill vídám mókái körül bonyolul, amely természetesen heppiennel végződik. A többi szerepben Albert Paulig, Oly von Flint és

Adolf Wohlbrück nyújtanak kitűnő alakítást. A film elejétől végig a kacagás és a jókedv szüntelen fordulatait adja mindaddig, amíg két házassággal befejezést nem nyer a cselekmény.

Az új filmet egy feltűnően érdekes hirdató kíséretében csütörtöktől mutatja be a Lifka mozi.

Rádió műsor

Péntek, március 17.

Beograd 11: Műsorbemondás, majd a rádiózenekar hangversenye. Flotov: Alessandro Stradella. 2. Schubert: Straendchen. 3. Raff: La polka de la reine. 4. Mendelssohn: Nyáréji álom. 12.05: Nikolics népdalokat énekel cimbalom kísérettel. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 15.30: torna. 16: A rádiózenekar hangversenye. 1. Renda: Szerb dalok. 2. Petrovics: Szerb egyveleg. 3. Moment musical. 4. Rossini: A sevillei borbély. 5. Lacombe: La feria. 6. Transalteur: A szerelem meséi. 7. Bizet: Carmen. 17: Előadás. 19: Cserne-Mijovics Ida asszony hangversenye. 1. Brahms: Bölcső dal. 2. Puccini: Gianni Schicchi. 3. Manon. 4. Bajjes: Divna sí. 5. Tosti: Se tu canti. 6. Massenet: Manon. 7. Buzzi-Peccia: Lolita. 19.30: Ssokol előadás. 20.15: Átvitel Varsóból. 22.15: Hírek, majd cigányzene Rudnicsanin étteremből.

Budapest I. Bertha István szalózenekara. Offenbach: Hoffmann meséi. Liszt: Hódolati induló. Clemens Schmallich: A szenvedélyes Yvette. Dr. Gajary István: A kis katonák c. operett nyitányi. Godard: Canzonetta. Dr. Haász Richárd: Echoes of Life, melódia. Dr. Garami Béla: Legenda. Huszka Jenő: Tündérszerelem, operettnyitány. Szendy Árpád: Farsangi szerenád. Elgar Edward: Szerelmi üdvözet. Perényi Géza: Duhajzó. Karl v. Kaskel: Farsangi

miniatűrök. Harlekin és Columbine. Gavotte. Farsangi zsvaj. 12: Déli harangszó, 12.05: Gramofonlemez. Rossini: A tolvaj szarka, nyitány. Bizet: Carmen, virágária. Meyerbeer: Dinorah. Mendelssohn: Wem Gott will rechte Gunst erwiesen. Rossini: La Danza. Weiss: Schwarze Katharina, foxtrott. Abraham: Tangolita — a »Bál a Savoyban« c. operettből. Young: Lawd, you made the night too long. Steinger: Frau Wirtin empfängt Jack Hylton und seine Boys. Warren: Too many tears, foxtrott. Young: Lullaby of the leaves, slowfox. Közben: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. Rosta Irén: Bemutató tanítás. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaciárak, árfolyamhírek. 3.30: A rádió diáklétkör. »A láthatatlan pénz«. 4: »Az agyagtábláktól Gutenbergig«. Moravék Endre előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. 5: Állami gépgyár fuvós zenekara. Vezényel Borsay Samu. Borsay Samu: Szebb jövőt, induló. Offenbach: Orfeusz a pokolban, nyitány. Strauss János: Kék Duna keringő. Borsay Samu: Az ő dalai, magyar ábránd. Schubert—Berté: Dal a »Három a kislány« című daljátékából. Lehár: Luxemburg grófja, operettegyveleg. 6.15: »Májusi kaland«. Irta és felolvassa Andai Ernő. 6.40: Zsigmond Gábor zongorázik. Beethoven: Cis-moll szonáta. Bartók: Este a székelyeknél. Azt mondják, nem adnak... Liszt—Paganini: F-dur etude. Liszt: Rapszódia. 7.25: A rádió külügyi negyedórása. 7.45: Guttenberg György szalózenekara. 8.50: Pontos időjelzés, hírek. 9.10: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése. 9.15: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. 1. »Giami Schicchi« Vigjáték 1 fevonásban. Szövegét írta Forzano. Fordította Graf M. Zenéjét szerette Puccini. 2. »A háromszögletű kalap«. Balett 1 fevonásban. Irta Sierra G. M. Zenéjét szerette Manuel de Falla. 11.30: Bura Károly és cigányzenekara.

—o—

REGÉNY

Az aranyvadász

Irta: Tamás István

(11)

A Doge palota káprázatos termeit is megnyitották az előkelő amerikai és angol vendégek előtt. Az álarcosok áradata percig sem apadt, áradtak felfelé a széles márványlépcsőkön, mint valami szines, kacagó emberfolyam, nők, férfiak, egymás kezét fogva, táncolva és enyelegve.

A turisták súlyos összegeket fizettek egy-egy meghívóért, amelynek birtokában részt vehettek a belső termekben lezajló ünnepeken. A hajdani Dogék és patinás nevű nemesek leszármazottai hódoltak itt Karnevál hercegének. Mesés toalettek és vagyont érő ékszerek egy-egy hófehér nő nyakán... karkötők, fülbevalók, gyöngyök, felbecsülhetetlen drágaságok, melyek még az új-gazdag amerikaiak póffeszkedő smukjait is megszégyenítették ragyogásukkal. — Milli: tündökölték a fényes termekben keringő asszonyok és lányok testén.

Érthető, hogy ezekben a „szentélyekben“ megbízható és követségeik által kellőképpen igazolt idegenek kívül, avatatlanok nem igen juthatnak be. Az álarcosokat, mielőtt átlépnék a küszöböt, diszkrétan igazoltatják. A meghívó egyben arcképes igazolvány is. De aki tuljutott a szárnyas, súlyos, faragott ajtókon, gondtalanul jöhet, mehet a mesebeli palota terméiben, m'ntha csak otthon lenne.

Ennyi szép nő között feltűnni igazán művészet. És mégis akad a külföldiek csoportjában egy nyilvánvalóan fiatal hölgy, aki nek finom, kecses alakja, pazar toalettje és fehér selyemálarc mögül kiparázsló fe-

rete szemei nem maradnak észrevétlenek a mulatni vágyó tömegben. Tánccát többen megcsodálták. Különösen egy torreador jelmezes férfi kíséri feszült figyelemmel minden mozdulatát. Látszólag véletlenül, de állandóan a nyomában van. Az égbék selyembe öltözött lány egy középtermetű, nyilván középkorú Piero karjába fűzött karral állt az egyik ablakmélyedésben és halkán, szenvedélyesen diskuráltak. Közömbös mosolyuk izgalmas lelki harcot palástolt.

— Vedd tudomásul most már századszor, hogy nekem ebből elég volt! Torkig vagyok veletek!

Az álarcos egykedvűen játszadozott bohócsipkája bojtjával:

— Tökéletesen egyet értek veled, kedvesem. De minek ez a nagy idegeskedés? Szavamát adom neked, hogy ez lesz az utolsó eset...

A zene ismét feledesült és szavaik belevestek a táncolók zsvajába. Elfojtott sutogásuk hangosabbá vált:

— Nem először szeged meg a becsület-szavadat... de többet nem is adok rá alkalmat. Tudni se akarok rólatok! Eressz utamra és eltűnök életedből! Bizhatsz bennem, nem foglak elárulni! Csak add vissza a szabadságomat!

A férfi igyekezett megőrizni a hidegvérét:

— Nem vagy eszeden édesem... lemondanál a zsákmányról? A részedről? Most, amikor végre osztolni fogunk?

A nő most szinte sikoltva felelte:

— Nem kell abból a pénzből semmi! Legyen a tiéd az egész! Csak add vissza a szabadságomat!

Két gondolásnak öltözött fiatalember állt meg mellettük. A beszélgetők elhallgattak és a szomszédos kis szalóban folytatták a diszkurzust. A bohóc most egészen ridegen, metsző gunnyal válaszolt:

— Bámulatos nagylelkűség! Nem ismerlek rád angyalom! Ha jól sejtem ennek

a nemes altruizmusnak azonban más okai vannak...

— Semmi más oka nincs azonkívül, minthogy megelégettem...

— Csitt — emelte fel kezét tiltakozón — halkabban is meghallom! Azt hiszed vak vagyok? Tisztán látok mindent! Beleszeretél abba a senkiháziba, abba a...

Nem folytathatta tovább, mert a torreador közeledett feléjük, mély tiszteletteljes meghajlással üdvözölte a hölgyet, kísérlőjét, amit az utóbbi rövid, alig észrevehető fejbiccentéssel viszonzott. Amint kissé eltávolodott a közelükből, fojtott hangon sziszegte:

— Folyton itt kering körülöttem! Pedig megtiltottam neki, hogy tolakodni merészeljen! És megmondtam, ha még egyszer bizalmaskodni mer, hát golyót kap a fejébe!

A lány elkapta a heveskedő férfi kezét:

— Igazságtalan vagy! Azóta egyszer sem találkoztunk! Én megtartottam az ígéretemet!

— Ajánlom is... — nyult önkéntelen mozdulattal a hátsó zsebéhez.

A lány felsőhajtott:

— Tisztában vagytok a következményekkel? Az olasz törvények rendkívül szigorúan bírálják el a tiltott fegyverviselést...

— Mondtam már, ne fájjon neked a mi fejünk! Mi biztosra megyünk! A fiuk zsebében könnyfakasztó bombák is vannak!

— Könyörgök neked, gondold meg...

A férfi durván lerázta a kérő kezeket:

— Rémes! Rádadásul még szentimentális is lettél! Nem ismerlek rád! Így árulod el magad. Nos, csak tul legyünk ezen a mőkán végérvényesen megszabadulunk ettől a fickótól — és nyersen, gyűlölködően szitkozódott, hogy az ördög vitte volna el, amikor az a szerencsétlen ötlete támadt, s a szolgálatába fogadta!

(Folytatjuk).

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Vasárnap 4, 6, és 9 órákor utoljára
a diadalmas operett

Hajrá Boby, éljen a szerelem!

ANNY ONDRA
a női Chaplin fiu szerepben

Előkészületben:

Magda Schneider, Szóke Szakáll, Herman Thimig
legújabb vígjátéka világvárosi muzikál egyidejűleg

Egy éjszaka angyala

Ábrahám Pal bűbajos muzsikájával

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy
a szeretett apa, após, nagybácsi és rokon

Szender Gusztáv

nyug. városi számvevő

életének 76-ik évében, március 16-án hajnali 1
órákor az utolsó kenet szentségeinek ájtatos fel-
vétele után csendesen eltávozott az élők sorából.

A megboldogult hült teteme pénteken, f.
hó 17-én d. u. 1/5 órákor lesz a róm. kat. te-
metőkápolnában beszentelve és utána a családi
sírboltban örök nyugalomra helyezve.

Az engesztelő szentmise áldozat f. hó
28-án reggel 1/8 órákor lesz bemutatva a bel-
téri Plébániatemplomban.

Noviszd, 1933. március hó 16-án.

Nyugodjék békében!

**Soha el nem múló szeretetünk
virrasszon álmaid felett!**

A gyászoló család

Meghívó

A Noviszdai Róm. Kath. Jótékony Nőegylet
1933. március 30-án délután 5 órákor
tartja meg

évi II. rendes közgyűlését

a beltéri katolikus egyházközség nagy-
termében.

Tárgysorozat:

1. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének
felolvasás és hitelesítése
2. Az egyesület működéséről szóló je-
lentés és a pénztári jelentés felolvasása
3. Indítványok.

Noviszd, 1933. március 12.

Az elnökség

Indítványok a közgyűlés előtt nyolc
nappal írásban nyújtandók be az elnök-
ségnek.

KERÉKPÁROK ALKATRÉSZEK JAVÍTÁS

legelőnyösebben (kicsinyben és nagyban)

ENGL, Noviszd
Miletićeva (Kenyér-) u. 19.

A szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO

Csütörtöktől—vasárnapig
Az „UFA” milliók filmje

F. P. 1.

nem válaszol

A XX. század csodája, álma:
AZ USZO SZIGET!

Hans Albers arandiózus mesterműve!

Legközelebb: „A Jazzband hősei”

ODEON

Pénteken—szombaton—vasárnap
Monumentális háborús film

A nyugat pokla

(1918)

A főszerepben: F. Kampers

Bombák, srappellek, gránátok, repülőgé-
pek, aknák, gáztámadások, a háború
minden borzalma.

Előadások kezdete: 5, 7, 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor

Vasárnap délelőtt 11 órákor

GROOCK

a múlt idény legnagyobb sikerű filmje

FOGLALKOZÁS

IROGEPJAVITÁST és
karbantartást Szuboticán és
a környéken szakszertűen
és legolcsóbban végez
Dudás Pál, Szubotica, Je-
lasicseva 9. 509

KERESLET

Pénztárnoknőt több évi
irodai gyakorlattal keres-
helybeli nagyobb kereske-
dés. Ajánlatok a fizetési
igények megjelölése mel-
lett a Kardos hirdető ro-
dába intézendők. 894

MESSZELATÓT vennék.
Ajánlatokat cím megjelölé-
sével „Messzelató” jellegre
a noviszdai kiadóba kérek.
906

HIRDESSEN

a Reggeli Újságban

Jómunkás borbélysegéd
azonnali belépésre keres-
tetik. Péter János. Novi-
szád, Magyar ucca 49. 910

KÜLONFÉLE

Szenzáció !!

I-a aprított gyertyán
tűzifa . . . . Din. 29

I-a aprított bükk-
tűzifa . . . . Din. 27

II-a fűrészelt bükk-
tűzifa (kis tuskó kály-
ha fűtéséhez) . Din. 24

100 kgr-ként házhoz szál-
lítva. Mindenemű tűzifát
és I-a bükkfaszenet vagon
vételnél bármely állomásra
igen olcsó árban azonnal
szállítunk VUKOVICS J.
és IARSA, fatelep, SUBO-
TICA, Jukićeva u. 41.
Telefon 6-69 380

Városi Mozi, Szubotica

Szerda—csütörtök—péntek

FOX hangos hirdó:

Merénylet Roosevelt amerikai elnök ellen. A merénylő
a tárgyaláson és a legújabb események

Éjszakák az Oceánon

Német nyelvű hangos film. Öt napi élet a világ leg-
nagyobb hajóján a

Transatlantic-on

Az elegáns utas körözött szélahamos kirabolja a gaz-
dag bankárt. Gyilkosság a legelőke öb utasok között

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Március 16—19-ig Csütörtöktől—vasárnapig

Nagy Kató és Willy Fritsch

világsikert aratott operettje

Nappal én, éjjel te . . .

Zenéje: Werner R. Heymann

Műsoron kívül: csodás kulturfilm

Előkészületben F. P. 1 nem válaszol

KATOLIKUS TEMPLOMOK

részére husvára szent-
sírok és stációképek
azonnal megrendelhető.
Bachinger aranyozó
cégnél, Szubotica, H Su-
darevićeva 34. Alexandrova
u. 13. 069

Ház-eladás

A noviszdai, Satarikova
u. 6 sz. alatti emeletes
bérház március hó 23-án
d. e. 10 órákor a törvény-
szekri épület en. 22. sz.
szobában nyilvános árve-
rén elad sra kerül. Ki-
keltásti ár 250 000 dinár

A legizlésebb és
legszebb felvételek

FOTO BOULEVARD

műtermében készülnek
Amatőr felvételek kidolgozása

Noviszd Bulevar Kraljice Marije (Vardar palota)

FIGYELEM! FIGYELEM!

Megérkeztek szenzációs tavaszi ujdonságaink

Versenyen kívüli minőség és versenyen kívüli árak!

Tekintse meg nagy választékunkat
vételkényszer nélkül

Kulai postólcrakat

Noviszd, Kralja Aleksandra 20

Lysoform

a legbiztosabb fertőtlenítőszer

Fertőtleníse legalább hetenként kétszer orrüregeit Lysoform oldat
tal (egy evőkanálvi vízbe 4—5 csepp Lysoform) és ez meg-
védi Önt a náthától. 100 gr D. 18'—, 250 gr D. 36'—